

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Навчально-науковий інститут філології

Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

**Специфіка запозичень в індонезійському медійному
дискурсі та особливості їхнього перекладу українською
МОВОЮ**

Кваліфікаційна робота

На здобуття ОС «магістр»

Здобувачки другого рівня вищої освіти

2 року навчання (денна форма)

Галузь знань 03 – Гуманітарні науки

Спеціальність 035.064 Філологія (східні

мови та літератури (переклад включно),

ОНП "Східна філологія, західноєвропейська мова

та переклад: індонезійська мова і література"

Астаф'євої Марти-Марії Анатоліївни

науковий керівник:

к.філол.н., асистент Хімаван Прабово

Рецензент:

асист. Буровська О. А.

Допущено до захисту

Протокол засідання кафедри мов і літератур

Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Протокол №11 від 24.05.23

Завідувач кафедри _____ Н. Ісаєва

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	3
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ	
1.1 Поняття запозичення. Проблематика диференціації термінів	7
1.2 Класифікація запозичень.....	10
1.3 Характеристика запозичень в індонезійській мові.....	13
Висновки до першого розділу.....	22
РОЗДІЛ ІІ. МІСЦЕ ЗАПОЗИЧЕНЬ В ІНДОНЕЗІЙСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ	
2.1 Медійний дискурс та його жанрова характеристика	23
2.2 Лексико-тематична класифікація запозичень в індонезійському медійному дискурсі.....	27
2.3 Функціонування запозичень в індонезійських медіа.....	33
Висновки до другого розділу	37
РОЗДІЛ ІІІ. АНАЛІЗ ВІДТВОРЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ В ІНДОНЕЗІЙСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ.....	
3.1 Методологічні засади перекладу медійних текстів. Теоретичні аспекти перекладу запозичень в медійних текстах ...Помилка! Закладку не визначено.	
3.2 Аналіз запозичень у медійних текстах різних тематичних груп при перекладі та іншого перекладу українською мовою.	45
3.2.1 Соціально-політичні тексти.....	46
3.2.2 Фінансово-економічні тексти.....	50
3.2.3 Культурні тексти.....	55
Висновки до третього розділу	58
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64

ВСТУП

Дана робота присвячена дослідженню функціональної ролі лексичних запозичень в індонезійській мові в межах медійного дискурсу та особливості їхнього відтворення при перекладі українською мовою, що передбачає дослідження термінологічної складової теми, особливостей та проблематики типологізації запозичень в межах українського, індонезійського та зарубіжного мовознавства, дослідження та розкриття явища індонезійського медійного дискурсу для подальшого розгляду в його межах ролі та функції запозичень як вагової складової публіцистичного стилю індонезійського мовлення, а також аналіз відтворення цих запозичень при перекладі публіцистичних текстів українською мовою.

У період глобалізації мовні контакти між різними лінгвокультурними просторами з кожним роком стають все тіснішими. Завдяки активному розвитку ІТ-технологій та міжнародних транспортних сполучень зв'язки між різними культурними середовищами, різними мовними родинами все частішають, і наслідки подібних взаємодій відчущуються часом на всіх рівнях мови. Одним з найочевидніших результатів таких контактів виступають лексичні запозичення.

Людство розвивається, наука не стоїть на місці, і з кожним роком з'являється все більше нових термінів та понять, необхідних, щоби позначати процеси та явища, які з'являються з розвитком людської діяльності, як потреба у наданні словесної форми новим значенням. Чим глобальніше явище, чим більше країн та народів воно зачіпає, тим більший попит на його використання. Одна мова позичає це поняття в іншій, в середовищі якої даний термін виник, згодом його вбирає в себе інша мова, коли виникає потреба у використанні даного поняття у мовленні. Таким чином відбувається процес запозичення.

Однак з цього явища, такого активного поповнення словникового запасу завдяки поглинанню лексики інших мов, впливає інша не менш цікава проблема, а саме – відтворення даних запозичень під час перекладу.

Відносини між Україною та Індонезією останнім часом почали посилюватися, однак мовні контакти й надалі залишаються на етапі становлення: мовна взаємодія відбувається найчастіше на перекладацькому підґрунті, а на даний момент до сих пір відсутня систематизована методика перекладу індонезійської мови на українську та навпаки. У свою чергу, оскільки не розроблено теорії перекладу в системі індонезійської-української мов, питання відтворення запозичень при перекладі також є надзвичайно актуальним. *Актуальність* даного дослідження, окрім вище перерахованих факторів, зумовлена й іншими: по-перше, серед науковців досі не встановлено конкретної згоди щодо визначення терміну запозичення як явища та мовної одиниці. Структури поділу запозичень на окремі групи в тих чи інших наукових колах будуть відрізнятися та не будуть відображати у своїх поділах усі можливі види існуючих запозичень. Для українського мовознавства залишається великий пласт нерозкритої інформації щодо не лише явищ запозичення в індонезійській мові, але і сам індонезійський дискурс в межах теми не досліджено. Отже, в цій роботі нами буде вперше проведено локальне дослідження теми лексичних запозичень в межах медійного дискурсу в індонезійському лінгвопросторі. Ми також продовжуємо досліджувати особливості відтворення запозичень в індонезійській мові при перекладі публіцистичних текстів з врахуванням їхньої функціональної ролі в текстах.

Об'єктом дослідження виступають лексичні запозичення, що вживаються в сучасних індонезійських медійних текстах, які були взяті з індонезійських онлайн-ресурсів – газети «Контан», «Компас» та інш.

Відповідно *предметом дослідження* є місце запозичень і їхня функціональна характеристика в індонезійських публіцистичних текстах та стратегії та способи відтворення запозичень індонезійської мови українською при перекладі.

Матеріалом дослідження слугували статті та рубрики індонезійських онлайн-газет та запозичення, що використовувалися у текстах статей, та запозичення, взяті з відповідних літературних джерел, що використовувалися в

роботі, а це наукові роботи з лінгвістики та перекладознавства (Л. П. Крисін, С. В. Семчинський, Ю. О. Карпенко тощо), наукові журнали (Скорейко-Свірська І. П., Конюхова Л. тощо) монографії (Засєкін С.) тощо.

Метою даної наукової студії є дослідження лексичних запозичень в індонезійській мові, їхнього функціонування та ролі в сучасному індонезійському медійному дискурсі та виявлення основних особливостей відтворення лексичних запозичень індонезійської мови при перекладі на українську на практичному аналізі перекладу статей індонезійських онлайн-газет. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких *завдань*:

- Розкрити робочу термінологію та наукову полеміку довкола термінології в межах українського мовознавства та зарубіжного, включно з індонезійським мовознавством;
- Охарактеризувати функціональну складову лексичних запозичень у мові та мовленні;
- Розкрити існуючі класифікації іншомовних лексем та проблематики виділення запозичень в окремі групи при класифікації;
- Охарактеризувати класифікацію іншомовних лексем в індонезійській мові та виявити основні групи запозичень, що характерні індонезійським ЗМІ;
- Надати характеристику індонезійського медійного дискурсу;
- Визначити, які лексичні запозичення функціонують в індонезійських публіцистичних текстах та до яких тематичних груп вони відносяться;
- Виявити специфіку відтворення запозичень індонезійської мови при перекладі публіцистичних творів;
- Надати порівняльну характеристику індонезійського та українського публіцистичних стилів для визначення відмінних рис;
- Підібрати та обґрунтувати способи та прийоми для перекладу дібраного фактичного матеріалу;
- Поетапно проаналізувати переклад дібраного матеріалу спочатку на лексичному рівні, після того на рівні речень/абзаців;

Для виконання даних завдань було використано наступні *методи дослідження*:

- вивчення та аналіз лінгвістичних наукових джерел для з'ясування розробленості проблеми, що стосується теми дослідження;

- метод теоретичного аналізу (визначення основних понять, пов'язаних з відтворенням запозичень при перекладі);

- описовий та порівняльний методи для вивчення та систематизації досліджуваного матеріалу, аргументації обраних перекладацьких прийомів;

- дедуктивний метод для послідовного аналізу предмету й об'єкту дослідження (від загального до конкретного);

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в роботі було вперше здійснено спробу окреслення функціональної ролі запозичень в індонезійських медійних текстах, класифікації цих запозичень за тематичними групами та аналізу відтворення запозичень індонезійської мови при перекладі українською в індонезійських онлайн-засобах масової інформації.

Теоретичне значення роботи – це в першу чергу спроба систематизації дібраного матеріалу в контексті індонезійської мови та її взаємодії з українською по частині перекладу, висвітлення ступеня розробленості питання лексичного запозичення в індонезійському науковому середовищі та охарактеризування основних стратегій відтворення запозичень при перекладі публіцистичних творів.

Практичне значення роботи – це власне аналіз запозичень, що зустрічаються в індонезійських статтях з поясненнями щодо доцільності використання певних прийомів при відтворенні запозичень в процесі даного перекладу.

Структура роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загального висновку, списку використаних джерел для теоретичної та практичної частин.

РОЗДІЛ I: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ

1.1 Поняття запозичення. Проблематика диференціації термінів.

В даній главі ми хочемо висвітлити проблему визначення термінології, що вживається до лексем іншомовного походження, звузити коло термінології, що застосовується до запозиченої лексики, щоби в подальшому її використовувати в нашій роботі. Також хочемо окремим пунктом висвітлити загальні види та класифікації лексичних запозичень, щоби в подальшому використовувати найоптимальнішу систему для класифікації лексики іншомовного походження в індонезійській мові.

Питанням запозичення як явища та процесу цікавилися як радянські та вітчизняні дослідники (М. Альбещенко, А.А. Реформатський, Л. П. Крисін, С. В. Семчинський, В. Г. Костомаров, І. О. Гаврилюк, Н. М. Шанський, Т. Р. Кияк, А. І. Смирницький, І. І. Огієнко, І. П. Скорейко-Свірська, Демченко К. В., Л. В. Щерба, М. П. Кочерган, А. П. Загнітко, Маринова Е.В., Медведєва Т. М. тощо), так й іноземні (А. Х. Хуссейн, М. Фасмер, Розенталь, Л. Деруа, Чень Юйпін, Л. М. Баш, Белл. А, Гаррет П. Гаспелмат М., Тадмор У. Снеддон Дж. Расселл Дж. тощо), у тому числі індонезійські (Лукман Алі, Алфіаншах М. Р., Ханіатул Існаені, Франсікус Ксаверіус Самінгін, Аю Вуландарі, Мейсітта Л., Шанті Сафітрі, Кхаер Аб, Крідаксана Х, Бадуду Дж. С., Елізабет Іка Хесті Априліа, Ніндія Ріні, Індіях Імран, Єва Нурлатівах, Яят Сударят, Усеп Кусварі, Хідаят Р. Т., Аделіна Гінтін, Пурвадармінта, Фірдаус В., Маслакхах С., Лістійоріні А., Ені Й., Рахаю Е. Т. тощо).

У своїй статті «ІСТОРІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА ЗАПОЗИЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВОЗНАВСТВІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ» О. М. Прасол подає з енциклопедії «Української мови» щодо терміну поняття запозичення визначення, що це «звук, морфема, слово або його окреме значення, фразеологізм, синтаксична конструкція, перенесені з однієї мови в іншу, а також сам процес подібного перенесення [29].»

За Фірдаусом, запозичене слово - це слово, яке походить з іноземної мови, інтегрувалося в мову і є загальноприйнятим. У процесі абсорбції відбувається взаємне запозичення та взаємний вплив іншомовних елементів. [49]

Згідно визначенню, що пропонує мовознавець Ю. О. Карпенко, під запозиченням розуміють «перехід слів з однієї мови в іншу внаслідок взаємодії цих мов» [13]. Схожу думку має інший індонезійський науковець Джунана, який стверджує, що слово «запозичення» - це спроба відтворення в одній мові форм, раніше знайдених в іншій мові. Виходячи з цього твердження, можна зрозуміти, що процес запозичення, який відбувається, - це перенесення лінгвістичних характеристик, що використовуються одними мовами, в іншу мову. [58]

О. Селіванова характеризує запозичення двома визначеннями. За першим – це власне процес перенесення слів, морфем тощо з мови-донора до мови-реципієнта, а за другим – це власне визначення перенесеної лексичної одиниці. [31]

За Мартіном Хаспелматом, одного з авторів підручника «Loanwords in the World's Languages: A Comparative Handbook» запозичення (або лексичне запозичення) визначається як слово, яке на певному етапі історії мови увійшло до її лексикону в результаті запозичення (або перенесення, або копіювання). [52]

Німецький лінгвіст Мартін Гаспельмат використовує термін «запозичення» для визначення слова, що за певних історичних обставин увійшло в мову-реципієнт з мови-донора (також використовує для цього такі терміни як «transfer», «copying»). Однак він, аналогічно Селівановій, також розглядає це поняття у ширшому та вужчому сенсах: як процес запозичення, що відбувається на різних структурних рівнях мови, так і безпосереднє запозичення слів [52, с.36].

Український науковець А. П. Загнітко визначає іншомовні запозичення як результат мовних контактів (бачимо в цьому також вплив російського лінгвіста А.А. Реформатського[30], який розглядав явище запозичення як один з наслідків міжмовної взаємодії у «Вступі до мовознавства»).

Тобто запозичення треба сприймати, враховуючи обидва його значення (як процес перенесення з однією мови в іншу, так і власне слово, що переноситься).

Китайський дослідник YINQUAN WANG серед лексики іншомовного походження розглядає фореїзми та власне запозичення, розуміючи під першим ту лексику, що тільки-но попала в нове мовне середовище, що використовується для створення особливого ефекту в тексті та зазвичай виділяється курсивом. [77]

Вагоме місце серед лексем іншомовного походження посідають інтернаціоналізми. Т. Р. Кияк, український вчений-мовознавець, стверджує, що «інтернаціоналізм відрізняється від простого запозичення тим, що будь-який елемент може називатися інтернаціональним тільки тоді, коли він існує принаймні у трьох неспоріднених мовах» [14]. Одними з джерел інтернаціональної лексики для української та індонезійської мови виступають англіцизми та арабізми. Однак, якщо перша мова у світі сміливо посідає місце *lingua franca*, то вплив арабської помітно менш відчутний в українській мові, що зумовлено відповідним рівнем розвитку мовних контактів.

Українські науковиці Бадан А. А. та Атанасова О. А. у своєму доробку також згадують термін «чужизми» для найменування фразеологічних запозичень та іншомовних синтаксичних конструкцій [2].

Серед запозичень радянські мовознавці та перекладознавці С. Влахов та С. Флорін виділяють особливу групу лексем, що входять в мову-реципієнт зі своїми оригінальними формою та значенням, не піддаючись ані морфологічно-граматичним, ані семантичним трансформаціям – іншомовні вкраплення [3].

В індонезійському науковому середовищі запозичення розглядаються як «вибрані» для вживання слова (за Самсурі - «pungutan») або «запозичені на деякий час» звуки, певні граматичні елементи чи лексичні (за Крідалксаною - «pinjaman») з іншої мови [50].

В даній роботі ми будемо вживати термін запозичення саме в контексті лексичних одиниць, що приходять з мови-донора в мову-реципієнт, та їхні синонімічні збігники: лексеми іншомовного походження, похідні слова, іншомовна лексика, іншомовне слово, іншомовне вкраплення тощо.

1.2 Класифікація запозичень

Скорейко-Свірська І. П., українська наукова діячка у сфері мовознавства, у своїй роботі «До питання про класифікацію лексичних запозичень» здійснила спробу систематизації матеріалу щодо досліджень запозичення своїми попередниками (В. М. Аристова, Л. П. Крисін, С. В. Семчинський тощо) та спробувала розглянути класифікацію запозичень за характером запозичуваного матеріалу [33].

Розглядаючи поділ запозичень за належністю, як мовної одиниці, до різних рівнів структури мови, - морфології, лексики, семантики тощо, Крисін виділяє найтипівішим випадком запозичення саме запозичення іншомовної лексики. Його думку розділяє С. В. Семчинський, визначаючи, що «лексичні запозичення спостерігаються всюди, де мають місце мовні контакти» [32].

Найчастіше, як пише Скорейко-Свірська, є три чинники, що зумовлюють поділ лексичних запозичень на ті чи інші групи: період запозичення, мова-джерело запозичення та сфера вживання запозичення. Подібні фактори можна застосувати при аналізі запозичень індонезійської мови.

Історія розвитку індонезійської мови як такої насамперед бере початок ще у 7 ст., за часів існування королівства Шривіджая, коли було знайдено перші матеріальні свідчення існування прадавньої малайської мови [22]. Власне ця

мова і є кістяком індонезійської, хоча більшість лексики сучасної індонезійської мови іншомовного походження. У першу чергу ранні контакти встановлювалися між спорідненими мовними системами, мовами, що співіснували на одній території, і тут ми маємо на увазі яванську, суданську мови, мадурську тощо. З розвитком міжнародної торгівлі вибудовувалися мовні контакти з представниками інших країн. В давнину (1 ст.) на територію Індонезії прибули індійські торговці, які в подальшому вплинули на культуру архіпелагу не лише в аспекті релігії, але й у мовному також. Такі слова як guru, mahasiswa, neraka, puasa, bangsa, keluarga тощо походять саме з санскриту. В 11 столітті на територію архіпелагу приходить іслам, разом з ним в мові з часом закріплюється відповідна релігійна термінологія, однак в інших сферах життя арабізми теж присутні: abad, amal, gaib, sabar, manfaat, wafat тощо [46]. За часи колонізації нідерландська мова стала одним з найпотужніших джерел для запозичення лексики: kartu, kas, abonemen, katapel, kelas тощо. Наразі головною мовою-донором для поглинання нових слів та значень слугує англійська мова [55].

Суджіто, індонезійський мовознавець та лінгвіст, виділяє три способи поглинання іншомовних лексем в індонезійську мову:

1. Усиновлення (adopsi) – повне поглинання без семантико-граматичних та орфографічних змін. Іншими слова, варваризми або іншомовні вкраплення: outstanding, blue chips, spread, tips.

2. Адаптація (adaptasi) – надходження слів в індонезійську мову з певними змінами на орфографічному, морфологічному, граматичному рівнях, тобто поглинання, адаптоване до правил індонезійської мови. Зміни необхідні лише для того, щоб індонезійська форма все ще могла бути порівняна з іноземною орфографією: rekomendasi, kartu, obligasi, teknologi.

3. Переклад – цей метод здійснюється, коли користувачі мови беруть поняття, що містяться в іншомовних словах, а потім шукають їх еквіваленти в

індонезійській. Існує два типи перекладу в даному випадку за думкою науковця, а саме: а) прямий; б) непрямий [53].

Також до вищезгаданої класифікації хочемо додати четвертий спосіб, запропонований індонезійським науковцем Адіною Перінду Сургою:

4. Словотвір - носії мови беруть тільки основні поняття, що в індонезійській. Цей метод схожий на метод перекладу, але не вимагає такої фізичної форми, як попередній метод. Наприклад, слово на мові оригіналу записується двома або трьома словами, а в індонезійській - тільки одним словом [74].

Абдул Чаер, індонезійський лінгвіст та мовознавець, розрізняє три види лексичних запозичень з точки зору рівня поглинання або етапів, на яких перебуває запозичення в системі індонезійської мови:

1. Слова, які були повністю поглинені індонезійською мовою (тобто такі, що адаптувалися та асимілювалися в системі мови-реципієнта, втратили риси іншомовності): waktu, badan, sekolah.

2. Слова, які використовуються в контексті індонезійською мовою, проте зберегли риси мови-джерела, особливо в плані орфографії та вимови: shuttle cock, knock out, time out.

3. Іноземні слова для термінології, мови та правопису, які пристосовані до правил індонезійської мови. У цьому випадку зміни правопису були внесені лише за необхідності, щоб індонезійська форма все ще могла бути порівняна з оригінальною мовною формою: komisi (commission), psikologi (psychology) [47]. В цю групу він також відносить інтернаціоналізми.

Варто зазначити, що науковці розрізняють поняття «інтернаціоналізм» та «термін». Під інтернаціоналізмами розуміються загальноживані терміни, тобто, такі слова, що були запозичені багатьма мовами світу та які позначають загальноживані поняття, найчастіше специфічних сфер діяльності: republic

(Engl.) – республіка (укр.) – republik (bhs Ind.), - тоді як термін позначає певне поняття і не обов'язково є інтернаціональним.

Розглядаючи іншомовні слова, російський мовознавець та лінгвіст Леонід Крисін розділяв їх на наступні три групи: 1) запозичені слова 2) екзотична лексика 3) іншомовні вкраплення.

Він зазначає, що основною характеристикою екзотичної лексики є іноземне походження, що несе в собі невластиве для мови-реціпієнта семантичне навантаження та має на меті надати колоритності висловлюванню [18]. Іншомовне вкраплення ж характеризується як слово або словосполучення, що вводиться в текст мовою оригіналу [20].

За характером запозичуваного матеріалу Скорейко-Свірська розділяє запозичення в першу чергу на пряме запозичення, калькування та мішане запозичення. Подібну класифікацію вона використовує у Д. С. Лотте, російського вченого, який прями запозичення ще називає «оригінальними», а калькування – перекладними запозиченнями [33].

Спираючись на вищезапропоновані класифікації запозичень, ми можемо в індонезійській мові виділити наступні великі групи лексем іншомовного походження: прями запозичення, тобто такі, що безпосередньо перейшли з однієї мови в індонезійську, інтернаціоналізми, спеціалізована в основному термінологія (*integrasi*, *delegasi*, *ekonomi*) перекладні запозичення або калькування та іншомовні вкраплення.

1.3 Характеристика запозичень в індонезійській мові

Під характеристикою запозичень ми маємо на увазі, які запозичення і коли увійшли в індонезійську мову. Ми також в загальних рисах охарактеризуємо, що дозволяє побачити, що слово являється запозиченням, тобто яким способом відбувалася адаптація запозиченого слова. Слід також враховувати, що

запозичувалась лексика з різних мов та у різний час, відповідно і адаптаційні процеси в кожному окремому випадку будуть відрізнятися.

За словами Лукмана Алі, під іноземними мовами в Індонезії розуміють всі мови, окрім індонезійської та місцевих мов архіпелагу [41, с.31]. Саме тому в контексті нашого дослідження лексичними запозиченнями ми будемо вважати слова, що походять з інших мов, але виключимо з цього списку місцеві, такі як яванська, сунданська мови тощо.

Існують тисячі слів, які прийшли в індонезійську з таких мов, як Санскрит, арабська, старояванська, португальська, з голландської, тамільської, сунданської, мінангської тощо, особливо активним зараз являється поглинання слів з англійської мови [41,с.32].

Індонезійський науковець Джум Маіко описував запозичення в індонезійській мові, що прийшли з Санскриту, арабської, португальської та голландської мов, розділяючи їх на окремі групи за станом адаптації в мові-реципієнті:

1. Елемент запозичення не повністю увійшов в індонезійську мову. Цей запозичений елемент можна вживати в індонезійському контексті, але вимова все ще відповідає іноземному стилю (приклад: real estate);

2. Елементи, вимова та написання яких адаптовані до правил індонезійської мови. Були зроблені спроби змінити правопис лише в міру необхідності, щоб його можна було порівняти з його первісною формою.

3. Елементи, які давно увійшли в індонезійську мову, не потребують зміни в написанні (raham, aki) [62].

Muhammad Rizky Alfiansyah та Friza Youlinda Parwis у своїй статті «Penggunaan Unsur Serapan pada Teks Laporan Hasil Observasi Siswa Kelas X SMAN 5 Depok dan Implikasinya terhadap Pembelajaran Bahasa», аналізуючи

процеси адаптації запозичуваної лексики в мові-реціпієнті, визначили, що адаптація запозичень в індонезійській мові відбувається наступними шляхами:

1. **Запозичення з поглинанням** – за такого процесу запозичувана лексика зовсім не змінює своєї форми (приклад, *food grade*)

2. **Запозичення з фонологічною адаптацією** – у цьому випадку іноземні слова не перекладаються індонезійською мовою. Це означає, що індонезійська мова не повністю асимілювала іноземні слова, які потрапляють в індонезійську мову, а лише асимілює їх шляхом модифікації вимови. (*kontrak*, *dekade*)

3. **Запозичення з орфографічною адаптацією** – це процес адаптації іноземного слова в мові шляхом зміни його написання без зміни вимови. Наприклад, слово «*asphalt*» в індонезійській мові пишеться так само, як і в англійській. Слово «*aspal*» є абсорбованою лексикою, що походить від слова «*asfalt*», яке походить з голландської мови. Процес абсорбції слова *asfalt* в індонезійській мові спричинений орфографічними змінами (адаптаціями). Адаптація, що відбувається, - це процес видалення приголосної фонемі /t/, а приголосна фонема /f/ змінюється на приголосну фонему /p/, так що слово *asfalt* (нідерландська) зрештою пишеться індонезійською як *aspal*.

4. **Запозичення з орфографічною та фонологічною адаптаціями** - мова не повністю вбирає в себе іноземні слова, а пристосовує їх до мовних правил. В індонезійській мові існують гомогенізовані слова. Це означає, що слова з інших мов адаптуються відповідно до правил індонезійської мови, в результаті чого мова стає більш послідовною та уніфікованою.

5. **Запозичення з морфологічною адаптацією** - морфологічна адаптація передбачає коригування структури слів, що зрештою впливає на зміни у звучанні та написанні в індонезійській мові. Наприклад, слово «*aktivitas*» в індонезійській мові адаптоване до місцевої мови. Слово «*aktivitas*» походить від голландського слова «*activiteit*», яке було адаптоване до індонезійського написання та вимови. Слово «*activiteit*» походить від

голландського слова «actief», яке має суфікс «-iteit». В індонезійській мові цей суфікс перетворюється на «-itas», утворюючи слово «aktivitas» [40].

Рассел Джонс, характеризує вплив мов-донорів запозиченої лексики на малайську та індонезійські мови у своїй праці «Запозичення в індонезійській та малайській», розглядав кожен вплив окремо, в цілому виділивши на кожен мову-донора окремий підрозділ [57].

Санскритська мова, що розвинулася в Індонезії, була мовою, якою писалася індуїстська література, така як Рамаяна, Махабхарата та Веди. Санскритська мова та література в Індонезії відігравали важливу роль і мали великий вплив на мову та літературу Індонезії, особливо у Стародавній Яві та Балі. Через старояванську мову та літературу санскритська також вплинула на розвиток малайської та сучасної індонезійської мов.

Санскрит як іноземна мова засвоюється індонезійською як у вигляді термінів, так і у вигляді словоформ, запозичених з малайської мови у вигляді основних і похідних форм. В принципі, обирається форма однини [78].

Ketika – gatika, Antara – antara, Bumi – bhūmi, Cahaya – chāyā, Karena - kāraṇa, Gerhana – grahaṇa, Beda – bheda, Saksi – sāksin, Desa – Deśa, Utama – Uttama [64].

Індонезійська мова сприймає санскритські слова легше, ніж, наприклад, слова з арабської чи європейських мов. Санскрит дав індонезійській мові багато продуктивних префіксів, таких як «*adi-*», «*antar-*», «*catur-*», «*dwi-*», «*eka-*», «*maha-*», «*mala-*», «*nir-*», «*panca-*». «*pari-*», «*pasca-*», «*pra-*», «*swa-*», «*tata-*», «*tri-*», «*upa-*», а також суфікси «*-wan*» і «*-wati*» [57, с.23].

Аріф Буді Вуріанто, проводячи порівняльне дослідження запозичень зі Санскриту в індонезійській та малайській мовах, дійшов до наступних висновків: із загальної кількості даних, що склали в його дослідженні 412 запозичених слів, індонезійська лексика, що поглинула санскрит, зазнала (а)

звукових змін - 188 слів (47%), (б) змін форми - 234 слова (58,5%), (в) змін значення - 40 слів (10%), (г) санскритська лексика, що зустрічається в малайській мові, але не зустрічається в індонезійській, - 31 слово (7, 8%), (е) санскритська лексика, що зустрічається в малайській, яванській, каві, сунданській, але не в індонезійській мовах - 24 слова (6%), та (ф) санскритська лексика, що зустрічається в малайській та індонезійській мовах без змін у формі, звучанні та значенні - 86 слів (21,5%) [78, ст.132].

За свій час санскритські слова зазнали різного роду трансформацій в процесі адаптації в індонезійській мові: змінився правопис слів (ç – s: çabda – sabda, çastra – sastra; v > w: jīva – jīwa; (+i): stri – istri, isteri) [78, с.133].

Приклади лексики зі Санскриту: *aneka, angkasa, antara, antariksa, anugrah, asmara, atau, bahagia, bahasa, bahaya, bangsa, bencana, duta, ganda, gembala, gembira, gempa, gerhana, gua, guna, guru, gulita, arga, hari, harta, suka, swadaya, swasta, tetapi, udara, upacara, upaya, usia, utama, utara* [54].

Наразі немає досліджень, які б підтвердили, коли саме почалося вивчення арабської мови в Індонезії. Існує припущення, що арабську мову почали вивчати в Індонезії відтоді, як іслам був відомий і прийнятий більшістю тогочасного суспільства. Арабська також почала входити в різні аспекти життя людей, особливо ті, що пов'язані з релігійними елементами. Індонезійська лексика, що походить з арабської, є досить великою, за деякими оцінками, близько 3000 слів. Деякі з цих арабських слів досі зберегли свою вимову та значення, а деякі зазнали змін як у вимові, так і в значенні [56].

Джум Маїко, наводячи правила адаптації правопису іншомовних усних елементів, на прикладі арабської мови показав лише один спосіб адаптації арабізмів в індонезійській:

Kh (Arab) залишається як kh (Інд.): *khusus – khusus, akhir – akhir* [62]

За дослідженням Meilan Xu, що стосувалося арабізмів та запозичень з санскриту, було знайдено 643 слова в індонезійській мові, включаючи загальноживані слова. Так, за даним дослідженням, до загальноживаних арабських слів належать назви тварин, рослин, предметів побуту, почуттів тощо [79].

Приклади слів з арабської мови: *umat, kabar, kalimat, Kamis, kamus, kemah, kisah, kitab, kursi, maaf, majelis, majemuk, makhluk, maut, misal, mimbar, mufakat, musyawarah, waktu, wajah, yakin, zaman.*

Щодо перської мови, то запас справжніх перських запозичень набагато менший, ніж арабських. Однак очевидно, що значна частина малайських/індонезійських слів з арабськими відповідниками прийшла не безпосередньо з арабської, а через посередництво персидських індійських мов, якими розмовляли торговці та місіонери з Індії. У пізніші часи - безпосередньо з арабської [57].

Щодо китайських запозичень, то одним з найдавніших є слово «*tahu*» (бобовий сир), яке зустрічається в старояванському написі X століття. За відсутності письмових пам'яток ми можемо припустити, що більшість китайських запозичень, ймовірно, з'явилися у вісімнадцятому та дев'ятнадцятому століттях. Внаслідок імміграції значна китайськомовна меншина проживала в Індонезії та Малайзії протягом століття або й більше, так що до середини 20-го століття китайців було більше, ніж будь-якої іншої неіндонезійської етнічної групи, що проживала в Малайзії та Індонезії. Прикметно, що за такого потенціалу для запозичень до малайської та індонезійської мов потрапило відносно небагато китайських запозичень [57, с.27].

Серед китайських запозичень маємо наступні слова: *anglo, bak, bakso, bakmi, bangsat, becak, bobok, calo, cap, capcai, cat, cawan, ceki, ciut, dacin.*

Окремим підпунктом Рассел розглядав запозичення з португальської, а згодом – голладської мови.

Перші португальські торговці прибули на архіпелаг на початку шістнадцятого століття. Вони заснували мережу баз, з яких контролювали торгівлю на Островах прянощів. Тому протягом цього століття саме португальська мова була основним джерелом європейського впливу на малайську та інші регіональні мови. Століттями пізніше португальців витіснили голландці. Використання голландської мови почало поширюватися в ХІХ столітті, а в першій половині ХХ століття набуло значного поширення. До 1910 року весь архіпелаг перейшов під контроль голландського уряду; зростаюча імміграція європейців, серед яких тепер було багато жінок, призвела до вестернізації вищих і середніх класів колоніального суспільства: початкова і середня освіта стала доступною для індонезійців, хоча і в обмеженому масштабі. Як наслідок, до початку Другої світової війни кількість «корінних» та інших мешканців Азії, які активно володіли голландською мовою, зростає до одного мільйона із загальної кількості населення в сімдесят мільйонів осіб. Крім того, ще півмільйона мали пасивні знання нідерландської мови [57, с.30].

Meifi Zahra та Siti Maslakhah, досліджуючи адаптаційні процеси голландських запозичень в індонезійській мові, в першу чергу приділили увагу звуковим змінам в процесі адаптації. Так серед всіх досліджених звукових змін, вони виділили дві основні групи, представлені у таблицях 1 і 2 відповідно [81]:

Таблиця 1. Звукові зміни з вилученням звуків

№	Голландська мова	Індонезійська мова	Звукова зміна
1	aannemer <i>a:ne:mer</i>	anemer <i>anɛmer</i>	Aferesis: втрата [a:] на початку слова і його заміна на [a]

2	absent <i>apsent</i>	absen <i>apsen</i>	Апрокопе: відсутній звук [t] в кінці слова
3	porselein <i>prsəlein</i>	porsele <i>porsele</i>	Monoftongisasi: звук [ei] стає звуком [ɛ]

Таблиця 2: Звукові зміни з додаванням інших звуків

No	Голландська мова	Індонезійська мова	Звукова зміна
1	kaplaars <i>kapla:rs</i>	kaplares <i>kaplares</i>	Епентезис: додавання звука [e] в середині слова
2	statuut <i>statyt</i>	statuta <i>statuta</i>	Paragog: додавання [a] в кінці слова
3	toilet <i>twalet</i>	toilet <i>toilet</i>	Diftongisasi: [a] стає [oi]

Інші звукові зміни представляють собою заміну приголосної на більш умісний звук в індонезійській мові, як до прикладу:

- Звук [v] замінюється на [p]: vermaak [vərma:k] - permak [permak].
 - Звук [f] змінюється на [p]: verlof [vərlof] - perlop [perlop]
- [81,с.90]

Приклади запозиченої лексики з голландської мови: *abonemen, advertensi, afdol, akte, akuntansi, andil, baju, ban, bangkrut, bengkel, bon, bundel, dasi, daster, deking, diet, dinas, dongkrak, dosen, eksentrik, ember, figur, formulir, gang, grafik, indehoi, intim, kamar, kantor, kap, karcis*.

Після Другої світової війни, а особливо після 1966 року, зі зростанням західного економічного та культурного впливу, англійська мова стала основним джерелом європейських запозичень. Навіть те, що називають міжнародною науковою лексикою, потрапляє до індонезійського словника через англійську мову [57, с.31].

Одними з адаптацій англіцизмів в індонезійській мові стали фонологічно-орфографічні адаптації: так подвоєння голосної *oo*, що часто трапляється в англійській мові, в індонезійській було замінено на *u*: *cartoon – kartun, proof – pruf* [62]. Цілий ряд закінчень в англійських запозичень під час адаптації також зазнали змін: *-(a)tion* стало *-(a)si* (*action - aksi, publication - publikasi*), *-cy* стало *-asi, -si* (*accuracy - akurasi*), *-ance, -ence* стало *–ans, -ens* (*ambulance - ambulans*), *-ancy, -ency* стало *–ansi, -ensi* (*frequency - frekuensi, relevancy - relevansi*), *-ary* стало *–er* (*primary - primer, secondary – sekunder*)[67].

Приклади запозиченої лексики з англійської мови: *bar, boikot, bonafid, bos, briefing, cek, debat, era, figur, gosip, grogi, ideal, inkam, inovasi, karton, kode, koktail, kompak, koneksi, korp, kosmetik, kuis, mode, partner, partisipasi, proyek, rezim, rile, sip, supremasi, studi, switer, tarif*.

Отже, ми бачимо, що основними постачальниками європейських запозичень до індонезійської мови в порядку важливості є голландська, англійська та португальська мови. Вплив інших європейських мов є менш важливим або незначним.

Щодо запозичень з японської мови, Рассел Джонс надає не так багато інформації. Відомо, що станом до 1942 року, тобто до періоду японської окупації архіпелагу, можна було зустріти лишень 5 запозичених в тоді ще

малайську мову слів [57, с.32]. На сьогоднішній момент кількість цих японізмів виросла у більше ніж 20 разів і налічує близько 140 лексичних запозичень [68].

З тайської мови ми отримали менше запозичень, ніж можна було очікувати, близько семи. Інші мови з-поза меж індонезійсько-малайзійського регіону дали незначну кількість запозичень [57, с.33].

Висновки до першого розділу

Отже, в даному теоретичному розділі нами було висвітлено визначення поняття запозичення та проблематику диференціації синонімічної термінології, було подано та описано ряд класифікацій запозиченої лексики, зокрема на якому етапі знаходяться запозичені лексеми, а також було надано загальну характеристику запозичень власне індонезійської мови в історичному аспекті та з точки зору способу адаптації запозиченої лексики в структуру індонезійської мови.

Треба розуміти семантичну багатогранність терміну «запозичення»: коли з однієї сторони його вживають для найменування власне запозичуваної лексики, а з іншої термін може характеризувати процес. Процес поглинання або процес переходу як цілого слова, так і меншої одиниці мови. До сих пір серед мовознавців нема чітко встановленої межі диференціації синонімічних до запозичення термінів, навпаки, як бачимо, з'являються лише нові поняття для окреслення тих чи інших явищ, що стосуються процесів поглинання або запозичення іншомовної лексики в мову-репієнта (іншомовне вкраплення, варваризми, фореїнізми тощо).

Схожа проблема стосується і теми класифікації запозичень. Через багатогранність явища, наразі неможливо встановити чіткої та цілісної класифікації запозичень, яка би охопила всі аспекти цього явища та процесу. Нами було проілюстровано основні ідеї щодо класифікацій в україномовному, індонезійськомовному та іншомовних наукових середовищах.

В останньому підрозділі нами було проаналізовано ряд індонезійських наукових робіт та подано узагальнену характеристику запозичень в індонезійській мові. Так було описано по порядку запозичення з Санскриту, арабської, перської, китайської, португальської, голландської, англійської, японської, тайської та французької мов в історичному аспекті, а також було розглянуто фонологічно-орфографічні специфіки адаптації запозичених слів в індонезійській (в давнині малайській) мові.

Ми дійшли висновку, що Санскрит, арабська, голландська мови як одні з перших мов, що вступили в контакт з тоді малайською мовою, надали найбільший пласт запозиченої лексики, яка на даний момент практично пройшла всі етапи адаптації в індонезійській мові. Щодо мов Далекого Сходу, то лише японській мові за рахунок своєї культурної експансії останні десятиліття вдалося принести нові семантичні значення, а отже і лексику в індонезійський мовно-культурний простір. Аналогічна ситуація з корейською мовою. Щодо англійської то вона, як і останні десять років, продовжує збагачувати індонезійську мову інтернаціоналізмами та новими запозиченнями.

РОЗДІЛ 2: МІСЦЕ ЗАПОЗИЧЕНЬ В ІНДОНЕЗІЙСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

2.1 Медійний дискурс та його жанрова характеристика

Говорячи про медійний дискурс, варто в першу чергу визначити, що ми розуміємо під цим терміном та власне охарактеризувати в загальних рисах даний дискурс, щоби в подальшому, розглядаючи його жанрову характеристику, визначити, з якими елементами цього дискурсу ми будемо працювати в практичній частині нашої роботи при аналізі відтворення запозичень індонезійської мови при перекладі індонезійських медійних текстів.

Треба розуміти, що в межах теми медійного дискурсу науковці використовують різну термінологію, аналогічну або ж синонімічну. Так ми маємо ще такі терміни як публіцистичний дискурс, медійний текст,

публіцистичний текст, але яка різниця між цими термінами, і що коректно використовувати в рамках окресленої нами роботи?

За Ю. Шепелем, під медіа-дискурсом ми розуміємо «зв'язний вербальний чи невербальний, усний або письмовий текст разом із соціокультурними, прагматичними, психологічними факторами, що виражений за посередництвом засобів масової комунікації [38].»

А характеризуючи функціональну специфіку мас-медійного дискурсу, український науковець і дослідник Гаврилюк зазначає, що цей дискурс перш за все виконую «пізнавальну, інформативну та регулятивну» функції [4].

Щодо терміну публіцистичного дискурсу, то в Українській енциклопедії подано два визначення. За першим, публіцистичний стиль розглядається як окремий функціональний стиль мовлення, «що використовується у сфері масової інформації.» Друге визначення звертає увагу на стильову характеристику дискурсу [36].

У своїй статті «Публіцистичний дискурс та його функції» О. С. Гончар характеризує публіцистичний дискурс як «мову періодичних видань», тобто за цією характеристикою, ми можемо зробити висновок, що в межах публіцистичного дискурсу в першу чергу мова йде про опубліковані медійні тексти в паперовому вигляді [5].

Однак це буде хибне твердження. Публіцистичний дискурс за останні роки значно розвинувся та вийшов за рамки друкованих видань. Зараз ми маємо вільний доступ до більшості виданих ресурсів чи тих, що зазвичай видаються, онлайн.

Мірошниченко Ірина Григорівна, досліджуючи підходи до типології мас-медійного дискурсу, визначала в першу чергу поділ мас-медійного дискурсу на усний та письмовий. Вона також подала загальні типології цього дискурсу. Перша з яких визначається за джерелом чи радше каналами передачі

інформації. Відповідно до цієї типології медійний дискурс поділяється на: дискурс преси, радіодискурс, телебачення та Інтернет-дискурс [23].

Вона також звернула увагу на стилістичні, функціональні та прагматичні особливості окремих типів дискурсу, а тому подала ще одну класифікацію, за якою медійний дискурс можна класифікувати на наступні групи:

- політичний мас-медійний дискурс;
- економічний мас-медійний дискурс;
- науковий мас-медійний дискурс;
- спортивний мас-медійний дискурс;
- освітній мас-медійний дискурс та інші [23, с.5].

Досліджуючи специфіку Інтернет-дискурсу, український науковець Н. О. Гудзь охарактеризував його «як масив електронних, аудіо– та відеотекстів в сукупності з екстралінгвістичними факторами, пов'язаних між собою системою гіперпосилань, доступ до яких забезпечується входом в мережу Інтернет за допомогою комп'ютера чи альтернативних мультимедійних приладів» [8, с.31].

Дослідник також проаналізував жанрову різноманітність Інтернет-дискурсу та виділив окремі жанрові групи за наступними критеріями:

- 1) За структурністю та композиційністю було виділено дискурсоформуючі жанри, серед яких форуми, чати, смс-повідомлення, онлайн ігри тощо.
- 2) За інтенцією висловлювання було виділено дискурсонабуті жанри: мережевий флірт, спам, віртуальний роман тощо.
- 3) За принципом взаємодії було виділено два жанри: один-одному та один-багатьом. До першої категорії відносяться смс-повідомлення, E-mail, а до другої – розсилки новинні групи, чати, блоги, вебсайти тощо.
- 4) За комунікативною функцією було виділено інформативні (пошукові системи, онлайн енциклопедії, архіви тощо), директивні (веб-

оголошення, банери, Інтернет-магазини тощо), презентаційні (сайти-візитки, особисті сторінки тощо), естетичні (мережевий роман, фанфікшн), розважальні (віртуальні світи, ігри) жанри.

- 5) За тематичною спрямованістю Н. О. Гудзь виділив наступні жанри: загально-інформаційні (онлайн ЗМІ), науково-освітні та спеціальні інформаційні, художні, розважальні, непрофесійного спілкування, ділові та комерційні.
- 6) За походженням жанри діляться на канонічні та неканонічні: реклама в першому випадку та чати, форуми, ігрові портали, соц.мережі тощо в іншому [8, с.6].

Як бачимо, жанрово Інтернет-дискурс надзвичайно різноманітний. В межах його загально-інформаційного жанру, тобто в межах дискурсу засобів масової інформації, ми і будемо працювати в наступному розділі.

Варто зазначити, що основним текстовим форматом медіа являється медіатекст. Термін «медіатекст» вперше з'явився в 90-х роках 20 століття. [26] Тексти мас-медіа є важливим джерелом культурної інформації, що формує наше уявлення про навколишній світ.

Як зазначає В. Паранюк, «поняття медіатексту не збігається з мовним визначенням тексту, оскільки його зміст виходить за межі словесної знакової системи, вимагає окремого підходу до її аналізу. Для медіатекстів, як і для медіаіндустрії загалом, характерна принципова неоднозначність у визначенні цього терміна [26, С.55].»

А. Белл та П.Гарретт зазначають, що медіа тексти фактично відображають технологію, яка використовується для їх виробництва та розповсюдження [43].

Серед основних характеристик медіатексту В. Паранюк відзначає логічну закінченість висловлювань та комунікативний намір [26, с.56].

Щодо питання функціональножанрових типів, медіа-тексти, які є базовими текстами масової інформації, поділяються на новини, інформаційну аналітику, публіцистику та рекламу [1].

В. Шрам, досліджуючи явище новини у своїй статті «The Nature of News», писав, що вони існують у свідомості людей. Що це не подія, це щось, що сприймається після події. Він припустив, що читачі або слухачі новин обирають їх в очікуванні винагороди, яка може бути або негайною «приємною» у вигляді задоволення чи переживання, або відкладеною нагородою-«реальністю» у вигляді «оцінки загрози» і загальної готовності та проінформованості; він також визначив, що для будь-якої людини межі цих двох категорій не є фіксованими і незмінними, але новини про державні справи, економіку, соціальні проблеми, науку і освіту, як правило, читають заради відкладеної винагороди, а новини про злочинність і корупцію, нещасні випадки і стихійні лиха, спорт і розваги, соціальні події та людські інтереси - заради негайної винагороди [70].

Основними ознаками, якими володіють новини, є: давнина, цікавість, простота, ясність викладу, достовірність, об'єктивність, продаваність, поверхневність, розсудливість, значущість, стилістичність, роз'яснювальність новини [44].

2.2 Лексико-тематична класифікація запозичень в індонезійському медійному дискурсі.

Враховуючи, що серед індонезійського мовознавчого простору не так багато доступних на дану тему інтернет-ресурсів наукового характеру, нами було прийнято рішення розглядати питання, враховуючи накопичені матеріали в україномовному науковому просторі та іноземні джерела. Таким чином, характеризуючи та складаючи лексико-тематичну класифікацію запозичень саме в індонезійському медійному дискурсі, ми будемо спиратися на аналогічний досвід українських та іноземних науковців.

Вплив іноземних мов на індонезійську мову не є чимось новим. Якщо простежити історію індонезійської мови, то індонезійська мова (малайська) увібрала в себе елементи іноземних мов ще до того, як вона офіційно стала державною. Малайська як основа індонезійської мови зазнала значного впливу арабської мови. На початку 20-го століття індонезійська мова, перш ніж офіційно стати державною, зазнала впливу західних мов. Сьогодні виявляється, що саме ЗМІ вбирають найбільше іноземних слів і соціалізують їх. Результати досліджень 2006 року свідчать про наступне: економічні, ділові та науково-технічні новини містили в собі близько 12,96 % запозиченої лексики, в рекламі цей показник був приблизно однаковий – 12,13 %, а в політичних та культурних новинах відсоток запозичень склав 9,28 % [54, с.2].

Слова, які запозичуються, як правило, походять з англійської мови. Це можна зрозуміти, оскільки англійська - перша мова, якою активно розмовляють в Індонезії та вивчають у навчальних закладах.

Українська науковиця Т.М. Медведєва пояснювала, що асиміляція лексем у мові-реципієнті може відбуватися як з інтралінгвальних, так і екстралінгвальних причин. Процес цей складний і в ході нього з новою лексичною одиницею утворюються нові семантичні та словотвірні зв'язки. Так на семантичному рівні відбувається формування лексико-семантичних груп запозичених слів. Розглядаючи далі англіцизми, що увійшли в українське мовне середовище, Медведєва запропонувала класифікувати їх наступним чином:

1. Суспільно-політична лексика
2. Фінансово-економічна лексика
3. Лексика спорту
4. Лексика технологій
5. Лексика культури тощо [21].

Індонезійський науковець Ахмад Язіді класифікував досліджувані в своїй роботі запозичення з арабської та Санскриту в наступні тематичні групи:

- 1) Релігійні системи та обряди універсальних елементів культури
- 2) Системи або громадські організації універсальних культурних елементів
- 3) Система знань про універсальні елементи культури
- 4) Мовні аспекти універсальних культурних елементів
- 5) Мистецтво та спорт як аспекти загальнолюдської культури
- 6) Системи життєзабезпечення універсальних культурних елементів
- 7) Технологічні та технічні аспекти універсальних елементів культури
- 8) Природні умови та екологічні аспекти універсальних елементів культури
- 9) Аспекти емоційно-психологічного вираження універсальних елементів культури

У своїй останній тематичній групі «Узагальнення засвоєних груп лексики з універсальних культурних елементів» автор визначив походження запозиченої лексики в тій чи іншій тематичній групі:

№	Культурні елементи	Походження засвоєної лексики
1	Релігія та релігійні обряди	Санскрит, арабська, португальська, перська
2	Система та організація суспільства	Санскрит, арабська, голландська, португальська, англійська, перська, китайська, французька, гінді, яванська
3	Система знань	Санскрит, арабська, голландська, англійська

4	Мовний аспект	Санскрит, арабська, яванська
5	Аспекти мистецтва та спорту	Санскрит, арабська, португальська, англійська, китайська, яванська
6	Система засобів для існування	Санскрит, арабська, голландська, португальська, перська, китайська, італійська, яванська
7	Технології та обладнання	Санскрит, арабська, голландська, португальська, англійська, перська, китайська, японська, французька, гінді, яванська, сунданська
8	Природні та екологічні умови	Санскрит, арабська, португальська, яванська
9	Вираження почуттів та душі	Санскрит, арабська, голландська, англійська, перська, тамільська, французька, яванська, сунданська [80]

Як бачимо такі мови як Санскрит, арабська, голладська, яванська покривають майже кожну з перелічених лексико-тематичних груп. І нам потрібно це враховувати, оскільки індонезійське медіа зазвичай дуже тематично різноманітне, і серед рубрик міжнародних та національних новин можна зустріти тексти як культурно-релігійної тематики, так і побутові, політичні, освітні чи економічні тощо.

Відповідно, ми будемо класифікувати запозичену лексику в медійних текстах за сферами вжитку. В якості джерел інформації для пошуку запозичень, ми користалися індонезійськими науковими джерелами, що стосуються нашої теми, новинами з онлайн-газет та тлумачними словниками. Нами було

проаналізовано декілька статей на предмет запозичень, що можна побачити нижче:

1. Суспільно-політична лексика

Арабська мова: *ahli*

Англійська мова: *kapital, manajer, investor, proyek, konsultan, inovasi, emansipasi, revolusi, konfederasi, birokrasi, diplomasi, sanksi, konflik, partai politik, sipil* тощо.

Латина: *propaganda, nota*.

Голландська мова: *presiden, parlemen, demokrasi, birokrasi, universitas, politik, gubernur, parlementer, korupsi, distrik, administrasi, imigrasi* тощо[60].

2. Фінансово-економічна лексика

З англійської: *kapital, proyek, globalisasi*

Латина: *ekspor, impor, indeks*

Голландська мова: *komersial, kredit, inflasi, bank, rekening, gratis, loket, grosir* тощо.

Латина: *ekonomi, inflasi*

Італійська: *investasi*

Перська: *pasar*[60]

3. Лексика спорту

З англійської мови: *bola basket, tenis, golf, hoki, bola bisbol, atletik, ring tinju*.

4. Лексика сфери технологій:

З голландської: *mobil (automobielen), band, benzine, bus, dinamit, lokomotif, mesin, masinis, wesel, radio, rel, reparatif, stasiun, teknis*

Англійська: *komputer, Internet, aplikasi, gadget, program, download, kamera, konten kreator, selfie, noise di foto, picture, filter, fitur editing, smartphone* тощо[60].

5. Юридична лексика

З англійської мови - *konstitusi, presumpsi, legislasi, kontrak, hukum sipil*

6. Лексика культури

Французька: *butik, mode, gala*

Англійська: *music, teater, film, festival, museum*

Санскрит: *dunia, sastra, wisatawan*

Грецька: *symbol* [60]

7. Релігійна лексика

Арабська мова: *akidah, Alquran, amal, berkah, dakwah, hidayah, hukum, Islam, Islami, kufur, lafaz, mudarat, Muslim, Niat, salam, selawat, sunah, syahdat, syariat, syiar, tauhid, ukhuwah, ulama, umat, wasilah* [42]

Лексика кулінарії

Голландська: *frikadel (frikadel), kue nanas (ananastaart), bistik (biefstuk), bir (bier), kaasstengel, kol (kool), pancake (pannenkoek), poffertjes, seledri (selderij)* [61]

Французька: *chef, filet* [48]

Як бачимо, англійська мова покриває найбільший лексико-тематичний пласт в індонезійському медійному дискурсі, і це не дивно, оскільки англійська мова являється мовою міжнародного спілкування та активно вивчається та споживається індонезійським суспільством. Другою за кількістю запозиченою лексики є голландська мова, яка сотні років перебувала у тісних контактах з

індонезійським лінгвокультурним простором, тому багато лексики до сих пір активно вживається в індонезійській мові.

Лексика арабської мови переважає в релігійній сфері вжитку, що також виправдано історично-культурними зв'язками між індонезійським (малайським) суспільством та Ісламом. Щодо латинської мови, то зазвичай лексика з неї носить інтернаціональний характер, але вона могла прийти в індонезійську мову транзитом через європейські.

Щодо санскриту, нам попалась не така велика кількість запозичених з цієї мови слів, однак відомо, що найбільша кількість запозиченої зі санскриту лексики стосується релігійної та культурної тем. У природничих науках було знайдено 30 слів наукових термінів з санскриту, як наприклад, bumi, gasi, gula, mantra, paksina тощо.

2.3 Функціонування запозичень в індонезійських медіа.

У наш час динамічні процеси в лексиці будь-якої мови найактивніше відображаються в текстах засобів масової інформації, індонезійська мова, аналогічно українській, не стала виключенням.

Проникнення запозичень у лексичні системи української та індонезійської мов пов'язані з трансформаційними процесами, які спричинені зовнішніми (екстралінгвістичними) та внутрішніми (інтралінгвістичними) чинниками.

До перших належать, як пише Мороховський О.М:

- 1) історичні міжнародні контакти та білінгвізм
- 2) новаторство нації в окремій сфері діяльності
- 3) мовний снобізм, мода на іншомовні запозичення
- 4) авторитетність мови-джерела, пов'язана з політичним авторитетом держави

5) впровадження заходів, що стосуються мовної політики.

Серед внутрішніх чинників домінують наступні:

1) недостатня кількість у мові певних лексико-семантичних груп, наприклад, на позначення фінансової економічної політичної лексики

2) «номінативна безвихідь» [24].

3) тенденція до заміни двочленного найменування одночленим

4) потреба у семантичному обмеженні вже наявної у мові лексики, уникнення полісемії [27].

У текстах українських ЗМІ, як пише український мовознавець Демченко К. В., серед запозичень переважають слова англійського походження, менший відсоток становлять запозичення з французької, німецької та інших мов [9].

Для українських та індонезійських ЗМІ характерним є використання термінології. Це пояснюється широкою варіативністю тем, що піднімаються в сучасній публіцистиці. Так, наприклад, в українській пресі найбільш поширеними тематичними групами термінів виступають:

- економічна термінологія (брокер, дилер, рентабельність, сенатор, стагнація);

- політика (вето, мажоритарний, фракція, ратифікація, лобіст);

- юриспруденція (офшорний, оферта, рейдерство, тінізація);

- фінансова справа (трансфер, диверсифікація, чартист, консорціум, санація, рефінансування);

- медицина (кріохірургія, автовакцина, фітотерапевт, остеопатія);

- терміни технічних галузей (ноутбук, процесор, сервер, сканер, смартфон, факс) [25].

Найда також зазначає, що здійснення перекладу публіцистичного твору відбувається простіше, коли в текстах використовується занальновживана термінологія, а не малорозповсюджена (спеціалізована).

В цьому аспекті особливо характерним для індонезійських ЗМІ, на нашу думку, є вживання англійських запозичень та інтернаціональної термінології, чистих англійських вкраплень на рівні з використанням специфічної власне індонезійської термінології. Подібні особливості викликають певні труднощі під час процесу перекладу, що буде детальніше розглянуто у другому розділі.

За формою поглинання слів та термінів на основі процесу ідентифікації індонезійський мовознавець Агус Мілу Сусетьо виділяє наступні категорії для іношомовних лексем в індонезійській мові, а саме:

- 1) Kata dasar – вихідні слова, ті, що використовуються як основа для утворення похідних або афіксальних слів. Також до цієї категорії входять слова, що в подальшому беруть участь в процесі асиміляції та адаптації в системі мови
- 2) Kata hasil berimbuhan – слова, що вже піддалися частковій або повній адаптації в системі індонезійської мови
- 3) Kata majemuk – в контексті індонезійської мови фразові словосполучення та фразеологізми (надалі – фраземи)
- 4) Kata singatan – скорочення та акроніми [75]

Серед першої категорії автор зазначає переважання іменників та неперехідних дієслів (intransitif)[28]: *individu, dokumen, human, abstrak*. Також зустрічаються запозичення серед категорії прикметників, числівників та прислівників, таких як *audit, relatif, favorable*.

Проаналізувавши 1490 лексичних одиниць, що фігурували в індонезійській онлайн-газеті «COMPAS», автор виділив їх у наступні великі

тематичні групи: право, економіка, суспільство та політика. Також він виділяв фігурування запозичень серед медичної термінології та побутової.

Серед групи запозичень, що підлягають процесу адаптації домінують дієслова, іменники та прикметники. Слова цієї категорії піддаються певним граматико-морфологічним трансформаціям, що виражається у процесі афіксації: додаються такі суфікси як *-isme*, *-isasi*, *-if*, *-itas*, *-si*, *-ing* (*integrasi*, *interapsi*, *filosofis*, *pesimisme*, *masif* [12]).

Фразові запозичення в індонезійській мові прийнято розділяти на дві великі групи: іменникові та дієслівні. До іменникових, наприклад, можемо віднести власні назви іноземних компаній певних слоганів, сталих виразів тощо: *Superpower*, *center of excellence* [75].

Слова та терміни іншомовного походження при вживанні в публіцистиці можуть вживатися двома шляхами. В першому випадку відбувається зміна правопису і вимови, в другому – вимова залишається незмінною: *investasi*, *adorable*. Крім цих двох методів за процесу адаптації слова в структурі системи індонезійської мови використовується метод афіксації (префіксації, суфіксації, конфіксації тощо) для словотвору, наприклад: *operasi* – *beroperasi* – *mengoperasikan* (операція – мати операцію – оперувати когось).

Якщо говорити про специфіку функціонування запозичень в публіцистичних творах, то перш за все, згідно з українським мовознавцем та перекладознавцем Гончаренко Л. О, вони виконують *інформаційну функцію*, надаючи читачам відомості про події, що відбуваються в суспільстві. Під *номінативною функцією* розуміється використання запозичень у газетному дискурсі як «засобу його структурно-семантичної організації та змістовної цілісності» [6]. Дослідник також виділяє *функції емоційного впливу на читача*, експресивності та «*функцію прецизного висвітлення проблеми / теми*», розуміючи під цим ясність і точність висловлювання. Вищепераховані

особливості функціонування запозичень також можна віднести й до індонезійського медійного дискурсу.

Висновки до другого розділу

У Другому розділі ми розглянули явище медійного дискурсу та синонімічні до нього поняття, як публіцистичний дискурс. Ми також ознайомилися з рядом типологій, за якими розглядають ті чи інші аспекти медійного-дискурсу, а точніше багатокритерійність цього явища. Так, до прикладу, за стилістичними, функціональними та прагматичними особливостями окремих типів дискурсу, медійний дискурс можна класифікувати в наступні групи: політичний, науковий, освітній тощо. А якщо взяти за критерій канали передачі інформації, то медійний дискурс буде поділятися на дискурс преси, раді, телебачення та Інтернет-дискурс.

Далі ми дослідили жанрову різноманітність Інтернет-дискурсу і визначили, що являє собою медіатекст та його основні функціонально-жанрові типи: новина, публіцистика, реклама. Враховуючи специфіку нашої роботи, ми зосередили свою увагу на новинах в онлайн-ЗМІ та подали коротку характеристику цього жанру.

В другому підрозділі ми зосередили свою увагу на запозиченій лексиці, що фігурує в новинах, та виокремили її в окремі лексико-тематичні групи відповідно до спільних семантичних зв'язків.

Проаналізувавши сформовану класифікацію, ми дійшли висновку, що найбільше запозиченої лексики в медіатекстах саме з англійської мови.

У третьому підрозділі ми досліджували функціональні характеристики запозичень в індонезійських медіа шляхом порівняльної характеристики з українськими ЗМІ та вмістом іншомовної в них лексики. Ми з'ясували, що найбільше запозичуються слова з таких граматичних категорій як іменник, дієслова та прикметники, а вживаються запозичення в індонезійських

медіатекстах двома шляхами: через зміну правопису і вимови слова або ж вимова залишається незмінною. Серед основних функцій, що виконують запозичення, ми виділили інформаційну, номінативну, експресивну та функцію прецизного висвітлення проблеми.

РОЗДІЛ 3: АНАЛІЗ ВІДТВОРЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ В ІНДОНЕЗІЙСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

3.1 Методологічні засади перекладу медійних текстів. Теоретичні аспекти перекладу запозичень в медійних текстах.

При роботі з публіцистичним текстом варто пам'ятати про його стилістичну специфіку. Публіцистичні тексти, на відміну від інших, рідко перекладаються цілком й у «чистому вигляді». Переклад – це складний процес, залежний від багатьох різноманітних факторів, тому перекласти еквівалентно, як пише російський дослідник в питанням мовознавства Комісаров, все, що є в оригіналі, неможливо. Необхідно робити вибір, від якого витікає подальша множинність рішень перекладача [17]. Український мовознавець Мамрак відзначає, що при перекладі публіцистики часто доводиться коригувати стиль оригіналу під публіцистичний стиль мови-перекладу, здійснювати підбір усталених в мові перекладу відповідностей, пояснювати корегування в мові перекладу, також часто присутня різниця в словному об'ємі мови перекладу й мови оригіналу [19].

Діана Шликова вважає, що головним завданням перекладу являється збереження прагматичних відношень, а для цього знадобляться зміни в самому повідомленні [39].

Щоби розуміти, як краще перекладати індонезійські новини українською мовою, ми вирішили подати порівняльну характеристику стилю в контексті двох мов, розкривши загальні особливості публіцистичного стилю та специфічні, характерні окремо українським та індонезійським новинам,

розглянути функції, які виконують новини для суспільства, та окреслити кола лексичних запозичень, що зустрічаються в статтях українських та індонезійських онлайн-медіа.

Проаналізувавши ряд статей та наукових робіт, присвячених дослідженню новин, їх перекладу та відтворенню термінології та слів іншомовного походження при перекладі публіцистики, ми здійснили порівняльний аналіз та дійшли наступних висновків.

По-перше, що для українських, що для індонезійських новин характерна однакова структура: це заголовок, в якому відображається основний меседж новини, лід, або вступне речення, в якому подаються деталі новини, та власне текст новини, що в подробицях інформує читача про предмет новини [16].

Публіцистичному стилю в цілому характерним є синтез різних стилів в залежності від теми новини, певна емоційна забарвленість та використання деяких мовленнєвих кліше та шаблонів, а також використання різноманітної лексики, переважно суспільно-політичної, лозунгів, специфічних, інтернаціональних термінів та слів іншомовного походження [7]. Українській пресі притаманна в цілому нейтральність оповідного тону (не беремо до уваги бульварні видання). Всі вище подані особливості характерні також індонезійським медіа. Аналогічно українській публіцистиці, індонезійські новини носять в цілому нейтральний характер, якщо мова не йде про бульварні видання чи підліткові журнали. Форми яскравого емоційного вираження, на кшталт вигуків, зустрічаються доволі рідко, переважно в статтях на побутову тему [73].

Ще однією яскравою спільною рисою є активне використання сучасної термінології, пов'язаної з розвитком технологій у світі, та запозичених слів, найчастіше з англійської мови. Використання англіцизмів найчастіше проявляється на позначенні явищ номінативного характеру та пов'язується з активним проникненням реалій та понять, які не мають відповідників у

лінгвокультурному просторі України, в українську мову. Такі слова можна розділити на дві великі категорії: ті, що адаптувалися в українській мові, та ті, що не мають словотвірної парадигми [9].

Серед специфічних рис варто в першу чергу звернути увагу на морфологічно-граматичні особливості мов.

Українські дослідниці С.Ф. Соколовська та Л.Б. Гречина у своїй статті розглядають деякі граматичні особливості, що «впливають на морфологічно-категорійні трансформації під час перекладу публіцистичних текстів» [34]. Їхнє дослідження будувалося в контексті німецької-української мов, однак деякі з наведених особливостей також можна застосувати й до перекладу індонезійської публіцистики:

1) розбіжності в будові мови як наборі певних граматичних категорій та форм: індонезійські афікси, що змінюють семантичне навантаження на слово, та створюють труднощі при їхньому перекладі українською мовою (*jalin* – зв'язувати, *zaplitati*, *vstanovlyuvati*, *jalinan* – встановлення, зв'язки, мережа, *berjalin* – бути зв'язаним з, *keterjalinan* – взаємозв'язок, *terjalin* – пов'язаний [12]); редуплікації дієслів та іменників, що впливають на значення слова та здатні сильно вплинути на зміст речення (*kata* – слово, *berkata-kata* – розмовляти, *berlari* – бігати, *berlari-larian* – грати в квача [28]).

2) відмінні функціональні характеристики, наприклад, різні форми однини та множини: в індонезійській мові визначити, чи дію виконує одна особа чи декілька, можна лише зі змісту при розгляді іменника, до якого відноситься дієслово: *Anakku pulang* – Моя дитина вертається додому/ *Anak-anakku pulang* – Мої діти вертаються додому.

3) відмінна сполучуваність слів: в індонезійській мові характерним є розташування прикметника за іменником, чію якість він позначає, у той час як в українській мові прикметник не так сильно прив'язаний до іменника в плані розташування в реченні. Так само іменник найчастіше знаходиться перед

дієсловом, що позначає, яку дію він виконує. Наприклад: *Leжатъ на столі рожеві квіти – Bunga-bunga merah muda ada di meja.*

Крім того, в індонезійській мові дієслово не показує, в якому часі воно вживається. Вираження часу в реченні відбувається шляхом використання відповідних слів-сигналів, а саме прислівників (*сьогодні – hari ini, вчора – kemarin, завтра – besok, 27-го квітня – pada tanggal 27 April* тощо).

Це не єдині граматичні відмінності між мовами, однак подібні особливості слід враховувати перекладачу при роботі з індонезійськими текстами, не лише публіцистичними.

Ще одним «підводним каменем» під час перекладу може стати смислова наповненість деяких індонезійських термінів. Справа в тому, що в публіцистичних творах доволі часто використовується жива специфічна, характерна тій чи іншій мові лексика, й індонезійська не стала виключенням. Подібна термінологія може містити в собі декілька різних, хоч і синонімічних з першого погляду, значень, які змінюються залежно від контексту: *gelombang* – 1) великі хвилі, що насувають (у морі) 2) потік звукових коливань, що рухаються 3) групи (військ, літаків тощо), що рухаються вперед послідовно 4) послідовні рухи (удари тощо) [59].

Перекладачеві слід вкрай уважно вишукувати та визначати, який семантичний посил несе в собі той чи інший термін в тексті. Дана проблема також буде висвітлена в другому розділі.

Однією з особливостей індонезійських газетно-публіцистичних творів є вибудовування тіла новини абзацами, що переважно складаються з двох, максимум трьох складно-підрядних, складно-сурядних чи простих, але переобтяжених деталями речень. У той же час в сучасних українських онлайн-новинах спостерігається тенденція до скорочення речень, до спрощення словесних конструкцій у новинах для їх легшого сприйняття пересічним українським читачем.

Дана специфіка вимагатиме від перекладачка під час роботи з оригіналом пристосовувати новину до реалій української публіцистики, тобто досить часто використовувати при перекладі методи скорочення та спрощення. Заскін визначає, що «лексичне спрощення полягає в послуговуванні меншим репертуаром різних слів у перекладі; стилістичне спрощення має результатом зменшення або вилучення слів-маркерів неформального стилю, заміну ідіоматичних виразів, екзотизмів, слів-реалій простішими словосполученнями, зменшення кількості повторів тощо; синтаксичне спрощення полягає в дефіциті розмаїття засобів на рівні синтаксичної структури речення в перекладі» [11].

Зазначимо, що маємо справу не просто з перекладом публіцистичного тексту з індонезійської мови українською, а також із запозиченнями, що варіюють в індонезійських новинах. З огляду на це ми вирішили розглядати запозичення в аспекті перекладу з двох сторін: у першому випадку ми будемо розглядати асиміляцію запозичень в системі індонезійської мови шляхом їхнього повного чи часткового перекладу, у другому – безпосередній переклад лексем іншомовного походження індонезійської мови українською.

Як було зазначено раніше, Суджіто розглядав переклад в аспекті запозичень як один зі способів засвоєння лексики іншомовного походження, виділяючи прямий та непрямий переклади. Однак дані терміни слід розрізняти, коли мова заходить про переклад безпосередньо певних мовних одиниць чи цілих текстів.

За Кияком прямий переклад визначається як такий, що використовується «при спробі безпосередньо перекладати лексичні одиниці без допоміжних чи проміжних кроків» [14], натомість до непрямого перекладу звертаються у випадках, коли дібрати еквівалент до лексичної одиниці неможливо і доводиться перефразувати речення або його складові [15].

Найчастіше при роботі з запозиченими термінами та інтернаціональною лексикою для їхньої передачі в мові перекладу застосовують методи

транскрипції, транслітерації або калькування. Однак українська науковиця та перекладачка Есенова Е. вказує на існування чотирьох основних способів орфографічної передачі запозичення в мові-реципієнті. Крім транслітерації, вона виділяє й практичну транскрипцію, трансплантацію та трансфонування. Практичну транскрипцію вона називає «компромісом між транскрипцією та транслітерацією», коли фіксується на письмі звукова оболонка іншомовного слова: сингл (single), менеджмент (management), бридж (brige) [10]. Щодо трансплантації, то під нею слід розуміти «звичайне механічне перенесення графем однієї лексичної одиниці з однієї в іншу» [35]. Даним способом відтворюються реалії-власні назви, на кшталт топонімів, та іншомовні вкраплення.

Нижче подано таблицю, де зображено приклади способів перекладу термінів залежно від їхньої структури. Кожна колонка відповідає структурним особливостям запозичень, кожен приклад запозичення прописано мовою оригіналу (*англійською*), **індонезійською** та українською. Оскільки в текстах українських та індонезійських новин найбільший відсоток запозичень припадає на англіцизми, доречно буде показати, як деякі з цих іншомовних лексем себе поведуть при переході в ту чи іншу мову-реципієнт:

Передача запозиченої лексики при її відтворенні в мові-реципієнті

Прості терміни	Складні терміни	Багатокomпонентні терміни
<p><i>Router:</i></p> <p>1) маршрутизатор</p> <p>Прямий.переклад, калькування</p>	<p><i>Smartphone:</i></p> <p>Смартфон</p> <p>Прямий.переклад, запозичення</p>	<p><i>Tablet Personal</i></p> <p><i>Computer (Tablet PC/ Tablet):</i></p>

<p>2) роутер, router</p> <p>Прямий переклад, запозичення (транслітерація)</p> <p>Іншомовне вкраплення</p>	<p>(транслітерація)</p> <p>Smartphone</p> <p>(не перекладається)</p>	<p>1) Планшетний ПК, планшет</p> <p>Підбір еквіваленту</p> <p>Прямий переклад</p> <p>2) Komputer Pribadi Tablet</p> <p>Запозичення (транскрипція)</p> <p>Непрямий (транспозиція)</p>
<p><i>Domain:</i></p> <p>1) Домен</p> <p>прямий переклад, запозичення (транскрипція)</p> <p>2) domain</p> <p>без змін</p>	<p><i>Bluetooth</i></p> <p><i>Wi-Fi</i></p> <p>Wi-Fi</p> <p>Не перекладається</p>	<p><i>Electronic mail (E-mail):</i></p> <p>1) електронна пошта</p> <p>Прямий переклад (калькування)</p> <p>2) E-mail, E-mail</p>

Як бачимо, збіги у відтворенні запозичень в системах індонезійської та української мов дуже часті й насправді виключень як таких, на перший погляд, небагато. При перекладі складається враження, що з запозиченнями не повинно виникнути труднощів, однак не варто забувати, що запозичення в першу чергу є синтаксичним елементом у реченні, а отже, вступає у зв'язки з іншими

членами речення. Відповідно до цього та в залежності від контексту твору відношення перекладача до запозиченої термінології буде переважно впирається в його пріоритетні цілі в перекладі. Імовірні ситуації, де запозичення може як відігравати вагомий роль в тексті оригіналу та має місце його збереження та відтворення в тексті перекладу, так може виступати й другорядним в плані важливості елементом. В такому випадку та при наявності переобтяжених термінологією речень, доцільним буде заміна таких запозичених слів термінами, більш звичними для українського читача.

3.2 Аналіз запозичень в індонезійських медійних текстах з різних тематичних груп та їхнього перекладу українською мовою.

В цьому розділі ми проаналізуємо переклад запозичень у відібраних нами текстах на визначені теми та обрані жанри медійного дискурсу, серед яких наступні: статті онлайн-видань, реклама, колонки журналів, статті репортажного, описового, аналітичного, критичного характеру тощо. Весь матеріал дібрано в рамках Інтернет-дискурсу (див. Розділ 2).

Наша основна задача полягає в аналізі запозичень в обраних медійних текстах, їхня адаптація в індонезійській мові та особливості перекладу українською. Окремо аналізувалися переклади заголовків та власне текстів.

Дібраний матеріал було поділено на наступні тематичні категорії: соціально-політичні тексти, фінансово-економічні, культурні, спортивні, освітні, релігійні та технологічні. Кожна тематична група описується в поданому тут порядку написання. Для зручності сприйняття нашого аналізу, обрані нами тексти пронумеровано в кожній окремій тематичній категорії у вигляді «Зразок 1», «Зразок 2» тощо.

Визначаючи категорію того чи іншого медійного тексту, ми в першу чергу покладалися на його семантичну змістовність, на контекст, що передає стаття. Так, наприклад, якщо основною темою статті являються

політичні відносини між країнами, ми відносимо її до соціально-політичних текстів.

Більшість медійних текстів носять змішаний характер з точки зору тематичної класифікації. Текст водночас може бути як політичним, там і містити в собі елементи культурної тематики. В такому випадку цей текст в окремих тематичних групах розглядається відповідно до елементів (лексичних запозичень), що нас цікавлять.

Етимологічне походження запозиченої лексики ми визначали за індонезійськими етимологічними словниками та аналогічними онлайн-ресурсами [76], словниками іншомовних слів [71] та Великим словником індонезійської мови [59].

3.2.1 Соціально-політичні тексти

Почнемо аналіз першої статті з її заголовку:

Зразок 1: «Soal Insiden Balon, Joe Biden: Kami Tidak Mencari Perang Dingin Baru dengan China [69]»

В даному заголовку зустрічаємо всього одне запозичення, з англійської мови, - *insiden* (eng. *incident*). Слово пройшло вже декілька етапів адаптації в індонезійській мові не лише на орфографічному, але і на фонологічному рівні. Так лексема адаптувалася до реалій індонезійської мови, якій не характерне поєднання приголосних «*nt*», також відбулася заміна орфографічного відображення приголосної: *c* – *s*. Значення слова залишилося незмінним, аналогічне воно і в українській мові, однак його семантична варіативність здається дещо ширшою: інцидент, випадок [37].

В тексті статті ми зустрічаємо наступні запозичення: *Presiden, insiden, balon, mata-mata, transit, jet tempur, diplomatis, fundamental, Beijing, pengintai, undercarriage, barang elektronik, komunitas intelijen, Alaska, Kanada, Danau Huron, kondisi, komentar publik, objek, informasi, anggota*

parlemen, sipil, persis, program, swasta, rekreasi, radar, respons, penelitian, tim, tajam, cenderung, risiko [69].

Більшість з цих слів мають походження з англійської мови або ж взагалі з латини, англійська в такому випадку функціонувала як транзит.

Розглянемо більш детально деякі з цих запозичень в контексті статті:

«Biden, yang hanya memberikan sedikit komentar publik tentang serentetan objek udara yang dimulai dengan balon China, akhirnya angkat bicara setelah anggota parlemen menuntut lebih banyak informasi tentang insiden tersebut, yang telah membingungkan banyak warga Amerika [69].»

Перше запозичення чи точніше запозичена фразема *komentar publik* походить з англійського *public comments*. Як бачимо, слова пройшли крім фонологічно-орфографічної адаптації, ще й граматичну, майже повністю адаптувавшись до правил індонезійської мови. Значення слова залишилося незмінним, а отже його переклад українською – публічний коментар [45].

Слово *balon* в індонезійській імовірно прийшло з французької або італійської мови транзитом через нідерландську (*ballon*) [71].

Parlemen – імовірно походження слова з латинської (*parliamentum*) або французької мов (*parler*). Слово у ході своєї адаптації в фонетиці індонезійської мови зазнало звукових змін (зміна закінчення та вилучення приголосного звуку t), однак зберегло своє першочергове значення. В українській мові воно також існує, а тому з перекладом не виникає труднощів – парламент [37].

Інше запозичення *informasi* з англійської мови легко розпізнаване, оскільки по зовнішній та семантичній формі нагадує український відповідник *інформація*. Як бачимо, основна зміна відбулася з закінченням слова: *-ation* - *-asi*, але також відбулася і звукова заміна: *in.fə 'meɪ.fən*[45] - *in.for.ma.si*[59].

Подивімося тепер на відтворення запозичень при перекладі запропонованого фрагменту статті:

«Пан Байден, який лише трохи публічно коментував серію повітряних об'єктів, що почалася з китайських повітряних куль, нарешті висловився після того, як народні депутати зажадали більше інформації про інцидент, який збентежив багатьох американців. »

Як бачимо, в ході перекладу відбулися граматико-морфологічна трансформація запозичення *komentar publik*, по-перше, іменник в ході перекладу став дієсловом, а прикметник – прислівником, по-друге, власне змінився порядок слів у фраземі, однак цей фактор не є критичним, оскільки в українській мові вільний порядок слів.

У **Зразку 2** зустрічаємо наступні слова іншомовного походження: *Pers, implementasi, telepon, Presiden, paket bantuan, Menteri, kepala kantor presiden, memorandum, Kerajaan, sosial dan ekonomi, konflik, mendiskusikan, investasi, berkontribusi, isu regional, internasional, krisis, perdana, putra, mahkota, eskalasi* [51].

Більшість з цих слів наймовірніше походять з латинської мови, а прийшли в індонезійську транзитом через європейські мови (португальська, голландська, англійська або французька).

Такі слова як *implementasi, investasi, berkontribusi, eskalasi, mendiskusikan* були утворені шляхом заміни в запозиченій лексиці з англійської мови їхніх закінчень *-tion* на *-si*. Слово *kontribusi* в даному випадку зазнало ще граматико-морфологічних змін шляхом додавання префіксу *ber-*, тим самим перейшовши в категорію дієслова. Слово *mendiskusikan* у свою ж чергу перейшло в категорію дієслова шляхом додавання конфіксу *men—kan*[28].

У словах *Presiden* та *konflik* в процесі адаптації відбулася фонологічна зміна з вилученням приколосного *t* (*president, conflict*)[45]. Також в другому слові відбулася орфографічна зміна **с-к**.

Прикметники *sosial, regional, internasional* також походять в даному випадку з англійської і фонетично та орфографічно адаптувалися до індонезійської мови: *social* /'səʊ.fəl/[45] - *sosial* / so.si.al/[59], *regional* /'ri:dʒə.nəl/[45] - *regional* / re.gi.o.nal/[59], *international* /,ɪn.tə'næf.ən.əl/[45] - *internasional* /in.têr.na.si.o.nal/[59].

Однак також зустрічаємо досить багато слів, походження яких з Санскриту: *kepala, Kerajaan, perdana, putra, mahkota*. Дана лексика існує в індонезійській мові вже так давно, що повністю адаптувалася в систему мови: *kepala* - *kapāla*, «*tengkorak*», *raja* – *rājan*, *perdana* – *perdana*, *putra* – *putra*, *mahkota* - *makuṭa*.

Розглянемо поданий нижче уривок та проаналізуємо, чи відбуваються зміни з запозиченими словами і які саме:

«Badan Pers Saudi mengatakan penandatanganan perjanjian dan memorandum tersebut mencerminkan dukungan Kerajaan terhadap Ukraina dalam menghadapi tantangan sosial dan ekonomi. Presiden Ukraina menerima Pangeran Faisal di Kyiv pada hari Minggu. Pangeran Faisal mengatakan Kerajaan sedang bekerja dengan Ukraina untuk mengurangi dampak ekonomi dari konflik di negara tersebut. Dia menambahkan bahwa sedang mendiskusikan peluang untuk melanjutkan kerja sama investasi dengan Ukraina [51].»

«Саудівське прес-агентство заявило, що підписання угоди та меморандуму відображає підтримку Королівством України в боротьбі з соціальними та економічними викликами. Президент України прийняв принца Фейсала в Києві в неділю. Принц Фейсал заявив, що Королівство прямо зараз працює з Україною над пом'якшенням економічних наслідків

конфлікту в країні. Він додав, що обговорюються можливості продовження інвестиційної співпраці з Україною.»

Слово *memorandum* походить з латинської мови і швидше за все прийшло в індонезійську через одну зі західноєвропейських мов: англійська, французька. Це загальноживана інтернаціональна лексика, тож в українській мові вона теж є і має те саме значення – меморандум [37].

Слово *Pers* походить швидше за все з голландської мови та означає «преса».

В ході перекладу не було виявлено значних перекладацьких трансформацій в лексиці іншомовного походження. Єдине, що слово *ekonomi* перейшло з категорії іменника в категорію прикметника в ході перекладу - *економічний*. Те саме відбулося зі словом *investasi* (*інвестиційний*), однак в тексті оригіналу ці слова, хоч і по формі своїй іменники, в реченні виконували функцію означення.

3.2.2 Фінансово-економічні тексти

У Зразку 3 в заголовку «Sri Mulyani: Investor Jerman Apresiasi Kesuksesan Indonesia Atasi Pandemi» було виявлено наступну лексику іншомовного походження: *investor, apresiasi, kesuksesan, pandemi* [72].

Всі слова мають або латинське походження, або зі західноєвропейських мов.

Слово *investor* походить з англійської – *investor*, як бачимо, увійшло воно в індонезійську мову шляхом поглинання зі збереженням своєї форми написання. Єдине, що наразі слово перебуває на етапі звукових змін: */in 'ves.tər/[45]* - */in.ves.tor/[59]*.

Apresiasi було пристосовано шляхом заміни закінчення *-tion* на *-si*, вилучення подвоєння приголосної *p* під час написання та шляхом фонологічних: *appreciation* /əˌpriːʃi'eɪʃən/[45] - *apresiasi* /ap.re.si.a.si/[59].

Щодо слова *kesuksesan*, то його вихідна форма *sukses* походить швидше за все з англійського *success*, про що говорить збережена фонетична основа слова, транскрибовано передана в письмі індонезійської мови: /sək'ses/[45] - *sukses*. В українській мові це слово *success* вживається вкрай рідко в якості іншомовного вкраплення, частіше в публіцистичному стилі, та з метою викликати певний ефект (надати емоційну забарвленість тексту, акцентувати на чомусь увагу тощо). У нас існує інший прекрасний відповідник - успіх, тож перекладаємо його саме так.

Слово *pandemi* походить з латинської мови та є інтернаціоналізмом.

В тексті статті ж знаходимо такі запозичення: *kerja, Kamis, momen, media sosial, ekonomi, stabilisasi, kesuksesan, bendahara, pandemi, diapresiasi, «the brightest economy», muram, instagram, kredibilitas, fiskal, modal, politik (ketengangan politik)* [72].

Такі слова як *Kamis, bendahara, muram* походять з арабської мови і функціонують в індонезійській вже дуже давно, пройшовши всі адаптаційні процеси: *bendahara – bendarḥār, muram – murām*. В українській мові нема аналогічних запозичень, тому перекладаємо слова, підбираючи відповідник з власне української лексики: *bendahara – скарбник, muram – похмурий, невеселий, сумний*.

Такі слова як *sosial, fiskal, modal* запозичувалися з західноєвропейських мов і практично зберегли при написанні зовнішню форму (*modal – modal*), однак певні зміни все ж відбулися: 1) при написанні запозичених слів в індонезійській мові відбувалася заміна **c-k, c-s**: *fiscal – fiskal, social – sosial*. 2) також змінилася фонетична складова слів: /'fis.kəl/[45] - /'fis.kal/[59], /'səʊ.fəl/[45] - /so.si.al/[59]. В українській мові ці

запозичення існують також і їх радше назвемо загальноживаною інтернаціональною лексикою, що могла прийти до нас з англійської мови.

Англійське запозичення *credibility* в процесі адаптації в індонезійській мові зазнало наступних змін: 1) в орфографічному плані було замінено написання приголосної *c* на *k*; 2) на граматичному рівні закінчення *-u* було замінено на індонезійське *-as*; 3) на фонетичному рівні дещо змінилася вимова слова: *credibility* /*kred.ə 'bil.ə.ti*[45] - *kredibilitas* /*kre.di.bi.li.tas*[59]. В українській мові нема запозичення цього слова, але існують певні власні відповідники, які залежно від контексту, де вживається слова, будуть найбільш підходити: *достовірність, надійність, правдоподібність* тощо.

Слово ж *politik* у свою чергу наймовірніше утворилося з англійського прикметника *politic*, бо по своїй формі найближче саме до нього. Єдина зміна, що ми можемо побачити неозброєним оком, це заміна написання приголосної *c-k*. Українською перекладається як *політичний*.

Тепер поглянемо як будуть відтворюватися запозичення при перекладі в тексті статті, взявши такий фрагмент:

«Dalam kunjungan tersebut, Sri Mulyani mengatakan bahwa pertemuan dengan para investor tersebut bertujuan untuk menjelaskan pemulihan ekonomi Indonesia dan peran Anggaran Pendapatan dan Belanja Negara (APBN) untuk mendukung pemulihan ekonomi dan menjaga stabilitasi [72].»

«Під час візиту Шрі Мульяні заявив, що зустріч з інвесторами мала на меті пояснити економічне відновлення Індонезії та роль державного бюджету (APBN) у підтримці економічного відновлення та збереженні стабілізації.»

В цьому уривку, що цікаво, крім певних морфологічних трансформацій з запозиченнями, бачимо також синтаксичні, граматичні та морфологічні зміни всередині тексту перекладу.

Так, до прикладу, множина в індонезійській мові виражається через частку **para**, але в українській мові з цією функцією справляються закінчення множини в іменниках, тому в ході перекладу частка **para** відпадає: *para investor* – *інвестори*.

Слово *ekonomi* під час перекладу змінює свою морфологічну категорію, синтаксично продовжуючи виконувати свою функцію в обох текстах: *ekonomi* – *економічний*. Також в синтаксичному плані є певні відмінності в порядку слів в індонезійській та українській мові. В першій він більш статичний, прикметники завжди йдуть після означуваного іменника, як в нашому прикладі, натомість в українській мові порядок слів у реченні вільніший, тому отримуємо в перекладі *економічне відновлення*.

В тексті перекладу відпадає необхідність виділяти прислівникову конструкцію *pid час vizitu* комою, оскільки це не передбачено правилами української мови. Натомість в індонезійському тексті статті ця конструкція виділена, що дечим нагадує синтаксичні правила англійської мови, якби ця конструкція функціонувала як *Adverbial modifier of time with Participle I*.

У заголовку **Зразка 4** «*Utang Membengkak, Risiko Gagal Bayar Mengintai Amerika Serikat*» зустрічаємо такі слова іншомовного походження: *utang, risiko* [63].

Слово *utang* походить зі Санскриту (*udhara*) і означає «борг». Бачимо, що в ході адаптації зі слова було вилучено звук *h* та змінено його закінчення *-ra* на *-ng*.

Щодо *risiko*, тут складно сказати, з якої саме мови слово сприйшло в індонезійську. Першою приходиться на ум англійська, однак португальський варіант *risco*, фонетично та орфографічно ближчий до індонезійського. А найближче знаходиться голландське *risico*. Найімовірніше з останньої мови лексема і залишилася в індонезійській. Якщо вважати так, то основна зміна сталася в написанні слова: відбулася заміна написання **c-k**.

В тексті ж статті ми зустрічаємо наступні запозичення: *plafon, batas pinjaman, triliun, laporan, prospek, non-partisan, gagal bayar, departemen, keuangan, tenggat waktu, prediksi, ekonomi, defisit, pandemi, tingkat, direktur, suku bunga, industri, investasi, analisis, jangka panjang, proyeksi, fiskal, konsekuensi, menteri, pembayaran, penerimaan, kas, manajemen* тощо [63].

Зустрічаємо багато інтернаціоналізмів, що більшість з яких є також і українській. Наймовірніше транзитом через західноєвропейські мови ці слова опинилися в індонезійській, очікувано для їхньої адаптації в мові-реципієнті відбулися ряд змін в написанні, до прикладу, закінчень: 1) *-tion/-cion – -si: prediction – prediksi, investacion – investasi, projection – proyeksi*; 2) *-y – -i: industry – industri*; 3) *-e – -i: consequence – konsekuensi*; 4) *-ment – -emen: department – departemen, management – manajemen*. Деякі зі слів зазнали змін в написанні окремих букв: 1) заміна **с-к**: *prospect – prospek, prediction – prediksi, economy – ekonomi, director – direktur, projection – proyeksi, fiscal – fiskal, consequence – konsekuensi, cash – kas*; 2) або ж букви було взагалі вилучено: *prospect – prospek, trillion – triliun, department – departemen, cash – kas*.

Що цікаво, то в цьому тексті зустрічаємо іншомовне вкраплення *non-partisan* та калькування англійських виразів: *batas pinjaman, tenggat waktu*.

Подивімося, як вони фігурують в тексті:

«Dalam sebuah laporan yang diterbitkan bersamaan dengan prospek anggaran tahunannya, СВО *non-partisan* memperingatkan bahwa gagal bayar utang federal dapat terjadi sebelum bulan Juli jika pemasukan yang masuk ke Departemen Keuangan pada bulan April melampaui perkiraan [63].»

Для розуміння контексту нам потрібно розшифрувати аббревіатуру СВО, що подано в статті - Kantor Anggaran Kongres. *Non-partisan* являється англійською фразою, що означає позапартійний [45]. *Batas pinjaman* – це індонезійський аналог до слова дефолт. Ми не можемо назвати його

запозиченням, однак можемо припустити, що ця фразема була утворена, коли в індонезійський лінгвакультурний простір семантично увійшло поняття «дефолт».

Tenggat waktu – це калькування фрази *deadline*.

Переклад в такому випадку виглядатиме наступним чином:

«У звіті, опублікованому разом з річним бюджетним прогнозом, позапартійний орган бюджетного контролю попередив, що дефолт за федеральним боргом може статися до липня, якщо доходи, що надійдуть до Казначейства у квітні, перевищать прогнозовані показники.»

3.2.3 Культурні

У заголовку Зразка 5 «Link dan Cara Download Drama Korea The Heavenly Idol», як бачимо, вся лексика іншомовного походження представлена у формі іншомовних вкраплень без будь-яких фонологічних, морфологічних чи орфографічних змін: *Link, download, drama, The Heavenly Idol* [65].

The Heavenly Idol являється власною назвою корейського серіалу, але як бачимо, назву не перекладали, а залишили англійською мовою. В такому випадку при перекладі статті українською назву роботи можна не чіпати.

Слова *link* та *download* походять з англійської мови і перекладаються як *посилання* та *скачати*. Щодо першого слова, то існує його запозичена форма *лінк*, яка частіше використовується в розмовній мові в межах дискурсу інформаційних технологій.

Слово ж *drama* бере свої корені з латини (*dramoi*) і являється по суті інтернаціоналізмом.

В тексті статті знаходимо також наступні запозичення: *drama, The Heavenly Idol, episode, download, sub Indo, subtitle, romantis, jiwa, pendeta,*

member, idol, K-pop, link, nonton genre, fantasi, Pontifex Lembrary, dunia, grup, popular, akting, iblis, agama тощо [65].

У даному випадку зустрічаємо багато слів англійського походження, що лише недавно увійшли в індонезійський лінгвокультурний простір. Про це свідчить той факт, що такі слова не піддалися жодним адаптаційним процесам для інтеграції в індонезійську мову, крім як надання нових чи збагачення її вже існуючих семантичних значень. В нашому випадку такими словами будуть:

- 1) Іншомовні вкраплення – *episode, download, subtitle, sub, member, idol, link*. Також до цієї категрії ми би внесли слово *genre*. Перераховані слова принесли в індонезійську мову новий контекст, але ще не встигли видозмінитися ані фонетично, ані граматично, ані орфографічно.
- 2) Запозичення, що вже піддалися адаптаційним процесам: *romantis, fantasi, grup, akting*. Перелічені тут слова вже піддалися певним фонологічним, граматичним або орфографічним адаптаціям. До прикладу слово *akting*: відбулася заміна приголосних **c-k** (*acting* – *akting*), також на фонетичному рівні почала змінюватися вимова слова: /'æk.tɪŋ/[45] - /ak.tɪŋ/[59]. У слові *grup* відбулося скорочення дифтонгу в його англійському варіанті та скорочення вимови голосної: *grup* /grup/ - *group* /gru:p/. У слові *fantasi* відбулася зміна написання закінчень, також відчутні звукові трансформації: *fantasi* /fan.ta.si/[59] - *fantasy* - /'fæ.n.tə.si/[45].

Такі слова як *jiwa, pendeta, agama* походять зі Санскриту, *dunia* – з арабської, *iblis* – з латини, і всі вони вже закінчили свої процеси інтеграції в індонезійську мову.

Поглянемо тепер на фрагменти статті і проаналізуємо, як будуть відтворюватися в них запозичення при перекладі українською мовою.

«Drama Korea terbaru genre fantasi iniisahkan *pendeta agung* Pontifex Lembrary yang tiba-tiba terlempar ke dunia lain yang berbeda. Di sana, dia masuk ke tubuh member idol K-Pop bernama Woo Yeon Woo dari grup Wild Animal. Meski wajahnya yang tampan, grup K-Pop Woo Yeon Woo tersebut tidak populer dan bahkan grupnya akan dibubarkan. Drama Korea The Heavenly Idol akan menunjukkan akting seru Kim Min Kyu sebagai idol K-Pop di panggung [65].»

Бачимо, що крім запозичених слів в тексті також багато власних назв: імен персонажів (*Woo Yeon Woo, Pontifex Lembrary*) назва музичного гурту (*Wild Animal*) та кінострічки (*The Heavenly Idol*) В даному випадку при перекладі назви гурту та фільму ми залишимо як є, а-от корейське імя транскрибуємо: *Бу Йон Бу*. Щодо імені *Pontifex Lembrary* виникають труднощі: частку *Pontifex*, яка є в межах тексту іншомовним вкрапленням, ми можемо перекласти – понтифік. Але *Lembrary* – це по суті власне імя, якому нема аналогів в українській мові, а тому ми звертаємося у такому випадку до методу траслітерації або траскрипції: *Лембрарі* або *Лемброрі* відповідно.

Таким чином при перекладі у нас виходить наступне:

«Остання корейська драма в жанрі фентезі розповідає історію первосвященника Понтифіка Лембрарі, який раптово потрапляє в інший світ. Там він потрапляє в тіло К-Рор айдола на ім'я Бу Йон Бу з гурту «Wild Animal». Незважаючи на його красиве обличчя, група Бу Йон У не користується популярністю, і її навіть розпускають. Корейська драма «The Heavenly Idol» покаже захоплюючу гру Кім Мін Кю в ролі К-Рор ідола на сцені.»

Серед особливих перекладацьких трансформацій варто відмітити морфологічну, коли дієслово *kisahkan* при перекладі українською мовою

змінює свою граматичну категорію і стає іменником *історія*, дієслово стає при перекладі словосполученням *розповідати історію*.

Щодо решти слів іншомовного походження, то особливих змін при перекладі з ними не відбувається.

Зразок 6 цікавий тим, що по своєму контексту носить радше соціально-політичний характер, однак переважна кількість слів іншомовного походження являються реаліями української та російської мов та знаходяться поза індонезійським контекстом. Так, до прикладу, зустрічаємо транслітерації та транскрипції українських топографічних реалій, таких як: *Бахмут – Bakhmut, Куп'янськ – Kupiansk, Авдіївка – Avdiivka, Луман – Lyman, Шахтар - Shakhtar* [66].

Висновки до третього розділу

В першій частині розділу ми розглянули стилістичну специфіку медійних текстів, серед них публіцистичних, при їхньому перекладі іншою мовою. Зазвичай дуже складно передати слово в слово текст оригіналу при роботі з його перекладом. Медійна лексика та публіцистичний стиль в цілому настільки різноманітні та містять в собі часом стільки елементів інших стилів, які виходять поза загальноприйняті рамки того, що в кожному мовленні окремо прийнято вважати показниками стилю, що досягти повноцінного еквівалентного перекладі майже неможливо: або переклад вийде неякісний та важкий для сприйняття читачеві, або його адаптована до потреб мови перекладу версія буде нести в собі часом відчутні відмінності від тексту мови оригіналу. Для кращого розуміння індонезійського публіцистичного стилю, а отже, більш якісної роботи з медійним тексті при перекладі, ми подали його порівняльну характеристику з українським публіцистичним стилем, розкривши загальні характеристики, спільні для обидвох мов, так і специфічні, характерні власне індонезійській мові, що могли би викликати труднощі при перекладі текстів.

Ми проаналізували літературу, присвячену дослідженню української та індонезійської публіцистики та окреслили спільні якості, такі як: синтез різних стилів, широкий вибір тем, певна емоційна забарвленість в окремих жанрах стилю, використання шаблонної лексики чи структури для тексту новини, активне використання неологізмів, інтернаціоналізмів, англіцизмів, сленгу, скорочень, абревіатур тощо.

Поміж відмінних рис ми виділили морфологічні відмінності мов, функціональні характеристики в категоріях множини та однини іменників, синтаксичні відмінності порядку слів у словосполученнях та реченні та відсутність вираження категорії часу за допомогою закінчень у дієслові в індонезійській мові, на відміну від української. Ми також звернули увагу на семантичну наповненість індонезійських слів та важливість розуміння контексту ситуації, в якій те чи інше слово вживається.

Розглянувши спільні та відмінні особливості публіцистичних текстів індонезійської та української мов, ми перейшли до розгляду запозичень в контексті заданого дискурсу в двох аспектах: 1) коли запозичення приходить в індонезійську мову 2) переклад запозичень в індонезійських текстах українською мовою. Так при перекладі запозичень як способу поглинання нової лексики в мову-реципієнт ми виділили основні методи передачі запозичуваного слова: транслітерація, транскрипція та калькування. Ми також проаналізували передачу запозичуваної лексики при її відтворенні в мові-реципієнті (індонезійська та українська мови).

У другій частині розділу ми досліджували запозичення в індонезійських медійних текстах, визначали етимологічне походження слів, аналізували трансформаційні процеси запозичуваної лексики в період її адаптації в індонезійській мові, підбирали відповідники в українській для перекладацької діяльності, а також аналізували запозичення та їхнє відтворення при безпосередньому перекладі фрагментів обраних текстів.

Ми розділили тексти за тематичною класифікацією і займалися перекладом статей на соціо-політичну, фінансово-економічну та культурну

тематики. Нами було проаналізовано в цілому 6 текстів, по два на кожен тематику.

Ми з'ясували, що в межах Інтернет-дискурсу, а саме в онлайн-газетах в статтях найбільше використовують інтернаціоналізми, запозичення з англійської мови та іншомовні вкраплення, знову ж таки, найчастіше з англійської мови.

Переважно складність при перекладі безпосередньо статей виникала з передачею власних назв українською мовою та розшифрування абревіатур. Щодо запозичень та іншої лексики іншомовного походження ми зробили висновки, що найчастіше лексика в індонезійській мові адаптується шляхом фонологічно-орфографічних змін (вилучення, скорочення, зміна звуків) та граматичних змін (зміна закінчень).

Спираючись на наш попередній дослід дослідження запозичень, ми дійшли висновку, що зараз в межах Інтернет-дискурсу в індонезійських статтях почали частіше використовувати слова іншомовного походження, особливо іншомовні вкраплення.

ВИСНОВКИ

1. Отже, у цьому теоретичному розділі ми обговорили визначення запозичень та питання розмежування синонімічної термінології. Ми представили та описали різні класифікації запозиченої лексики, включаючи етапи прийняття запозичень. Крім того, ми надали загальний огляд запозичень в індонезійській мові з історичної перспективи та з точки зору того, як запозичена лексика адаптується до структури індонезійської мови.

Важливо розуміти семантичну складність терміну «запозичення», оскільки він може стосуватися як самої запозиченої лексики, так і процесу асиміляції чи переходу цілих слів або менших мовних одиниць. Наразі лінгвісти не встановили чіткого розмежування між синонімічними термінами, пов'язаними із запозиченням, натомість з'являються нові поняття для опису явищ, пов'язаних із засвоєнням або запозиченням іншомовної лексики мовою-реципієнтом (варваризми, інтернаціоналізми тощо).

Подібна проблема виникає і при класифікації запозичень. Через багатогранність цього явища наразі неможливо створити остаточну та вичерпну класифікацію запозичень, яка б охоплювала всі аспекти та процеси. Ми проілюстрували основні ідеї щодо класифікацій в українському, індонезійському та інших академічних середовищах.

У заключному підрозділі ми проаналізували низку індонезійських наукових праць та надали комплексну характеристику запозичень в індонезійській мові. Ми описали історичну послідовність запозичень із санскриту, арабської, перської, китайської, португальської, голландської, англійської, японської, тайської та французької мов. Ми також розглянули фонологічно-орфографічні особливості адаптації запозичених слів в індонезійській (колишній малайській) мові.

На основі нашого дослідження ми дійшли висновку, що санскрит, арабська та голландська мови, як одні з перших мов, що контактували з тогочасною малайською мовою, внесли найбільший обсяг запозиченої лексики, яка пройшла різні етапи адаптації в індонезійській мові. Щодо східноазійських мов, то насамперед японська, завдяки своїй культурній експансії в останні десятиліття, привнесла в індонезійський лінгвокультурний простір нові семантичні значення та лексику. Схожа ситуація склалася і з корейською мовою. З іншого боку, англійська мова продовжує збагачувати індонезійську інтернаціоналізмами та новими запозиченнями, як це відбувалося протягом останнього десятиліття.

2. У другому розділі ми дослідили феномен медіа-дискурсу та синонімічності йому поняття, такі як публіцистичний дискурс. Ми ознайомилися з кількома типологіями, які розглядають різні аспекти медіа-дискурсу, зокрема його багатовимірність. Наприклад, виходячи зі стилістичних, функціональних та прагматичних характеристик різних типів дискурсу, медіа-дискурс можна класифікувати на такі групи, як політичний, науковий, освітній тощо. За критерієм каналів передачі інформації медіа-дискурс можна поділити на дискурс преси, радіо-дискурс, телевізійний дискурс та інтернет-дискурс.

Крім того в першому підрозділі, ми розглянули жанрове розмаїття інтернет-дискурсу та визначили природу медіа-текстів і їхні основні функціонально-жанрові різновиди: новини, публіцистичні тексти та реклама. Враховуючи специфіку нашої роботи, ми зосередили увагу на онлайн-новинах в інтернет-ЗМІ та надали коротку характеристику цього жанру.

У другому підрозділі ми зосередили увагу на запозиченій лексиці, що зустрічається в новинах, і класифікували її в окремі лексико-тематичні групи на основі спільних семантичних зв'язків. Проаналізувавши встановлену класифікацію, ми дійшли висновку, що більшість запозиченої лексики в медіа-текстах походить з англійської мови.

У третьому підрозділі ми дослідили функціональні характеристики запозичень в індонезійських медіа через порівняльний аналіз з українськими ЗМІ та вживання іншомовної лексики в них. Ми з'ясували, що найбільше запозичень походить з таких граматичних категорій, як іменники, дієслова та прикметники, а запозичення в індонезійських медіа-текстах вживаються двома способами: зі змінами в написанні та вимові або з незмінною вимовою. Серед основних функцій, які виконують запозичення, ми виділили інформаційну, номінативну, експресивну та точне висвітлення питань.

3. У першій частині третього розділу ми зосередилися на характерних стилістичних особливостях медіа-текстів, зокрема публіцистики, а також на проблемах, пов'язаних з їх перекладом. Перекласти медіа-тексти дослівно часто буває складно через різноманітну лексику та стилістику, які іноді включають елементи з інших стилів, що виходять за звичні рамки кожної мови. Це робить досягнення повністю еквівалентного перекладу майже неможливим. Щоб підвищити якість перекладу індонезійських медіа-текстів, ми провели порівняльний аналіз індонезійського та українського журналістських стилів, виокремивши як спільні характеристики, так і унікальні риси, притаманні лише індонезійській мові, які можуть становити труднощі при перекладі.

Ми проаналізували відповідну літературу про українську та індонезійську публіцистику, визначивши такі спільні риси, як синтез різних стилів, широкий спектр тем, емоційні нюанси в окремих жанрах, використання шаблонної лексики та структури в новинних текстах, активне використання неологізмів, інтернаціоналізмів, англіцизмів, сленгу, аббревіатур та ін.

Крім того, ми дослідили морфологічні, синтаксичні та семантичні відмінності між українськими та індонезійськими журналістськими текстами. Серед них - відмінності у вживанні іменників у множині та однині, порядку слів у словосполученнях та реченнях, а також відсутність дієслівних закінчень на позначення часу в індонезійській мові, на відміну від української. Ми наголосили на важливості розуміння контекстуального значення індонезійських слів.

Розглянувши спільні та відмінні риси індонезійських та українських журналістських текстів, ми перейшли до обговорення запозичень у цьому дискурсі з двох точок зору 1) інтеграція запозичень в індонезійську мову та 2) переклад запозичень в індонезійських текстах українською мовою. Ми визначили транслітерацію, транскрипцію та калькування як основні способи передачі запозичених слів під час асиміляції в мові-реципієнті. Ми також

проаналізували, як запозичена лексика відтворюється в мові-реципієнті, як в індонезійській, так і в українській мовах.

Друга частина розділу присвячена запозиченням в індонезійських медіатекстах. Ми дослідили їхню етимологію, проаналізували процеси адаптації запозиченої лексики в індонезійській мові, шукали українські відповідники для перекладу, а також проаналізували використання запозичень у прямому перекладі вибраних фрагментів текстів.

Тексти були класифіковані за тематичним принципом, зокрема, ми проаналізували статті на суспільно-політичну, фінансово-економічну та культурну тематику. Аналіз показав, що в інтернет-дискурсі, зокрема в інтернет-газетах, у статтях найчастіше вживаються інтернаціоналізми, запозичення з англійської мови та іншомовні вставні слова. Найбільші труднощі виникали з перекладом власних назв та розшифровкою абревіатур. Щодо запозичень та іншої лексики іншомовного походження ми дійшли висновку, що адаптація в індонезійській мові часто передбачає фонологічно-орфографічні зміни (такі як вилучення, скорочення та звукові зміни), а також граматичні зміни (флексивні зміни).

Загалом, дана робота проливає світло на поняття запозичення, їхню диференціацію, класифікацію, а також на історичні та лінгвістичні аспекти поглинання запозичень в індонезійській мові. Вона сприяє ширшому розумінню мовних контактів та еволюції лексики в індонезійському мовознавстві.

Наші висновки сприяють глибшому розумінню динаміки запозичень та мовних впливів, зокрема в контексті історичного та сучасного розвитку індонезійської мови, а також особливостей медійного дискурсу та його лексичних складових.

А також наше дослідження сприяє глибшому розумінню використання запозичень в індонезійських медіатекстах, висвітлює виклики, пов'язані з перекладом журналістики, та підкреслює важливість врахування специфічних лінгвістичних особливостей та культурних аспектів під час роботи з медіатекстами різними мовами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альбещенко М. Базові категорії лінгвістики Медіатекст у сучасному комунікативному дискурсі: збірник тезисів [Електронний ресурс] / Маріанна Альбещенко. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Zbirnyk-tez-2020-2021-Mediatekst-ostannij.pdf>
2. Бадан А. А., Атанасова О. А «Про адаптацію іншомовних запозичень як елемента міжкультурної комунікації» Науковий вісник ДДПУ імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство) №12. 2019 – с. 7
3. Влахов С., Флорін С. Непереваемое в переводе: учебное пособие. - М.: Международные отношения. - 1980. – с.262
4. Гаврилюк І. О. МАС-МЕДІЙНИЙ ДИСКУРС: ЗМІСТОВІ, СТРУКТУРНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ [Електронний ресурс] / І. О. Гаврилюк. – 2016. [file:///C:/Users/42072/Downloads/apftp_2016_10\(1\)_24.pdf](file:///C:/Users/42072/Downloads/apftp_2016_10(1)_24.pdf)
5. Гончар О. С. ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ДИСКУРС ТА ЙОГО ФУНКЦІЇ [Електронний ресурс] / О. С. Гончар. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/novitfilolog/21/7.pdf>
6. Гончаренко Л. О. Функціональний аспект запозичень [Електронний ресурс] // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство: Міжвуз. зб. наук. ст. — 2010. — Вип. XXIII, ч. 4. — С. 294-301. / Л. О. Гончаренко. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38543/38-Goncharenko.pdf>
7. Грицай І. С. Мовні особливості сучасних засобів масової інформації / І. С. Грицай // Развитие гуманитарных наук. Проблемы и перспективы. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/01_%20Hrytsai_movni_oso_blyvosti.pdf

8. Гудзь, Н. О. (2015) Інтернет-дискурс як новий тип комунікації: структура, мовне оформлення, жанрові формати. In: Сучасні лінгвістичні студії: Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, pp. 61-87. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/16727/1/Гудзь.pdf>
9. Демченко К. В. Функціонування іншомовних лексем у текстах публіцистичного стилю. // Культура народів Причорномор'я. — 2005. — №69. – с. 170-172
10. Есенова Е. Адаптація англійських запозичень в сучасній українській мові та деякі питання міжмовних відносин: стан проблеми // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Романо-германська філологія. – 1996. – Вип. 3. – С. 21–24.
11. Засекін С. Психолінгвістичні універсалиї перекладу художнього тексту: [монографія] / С. Засекін. – Л.: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2012, с. – с.12
12. Іжик М. Індонезійсько-український словник К. Четверта хвиля 2013
13. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства. Київ. Академія 2006 – 225 с.
14. Кияк Т.Р., Науменко А. Могуй О.Д. Перекладознавство: підручн. Київ, 2008. - с. 62-65, 101-102
15. Кондрашова Е. А. Особенности перевода новой терминологической лексики / Е. А. Кондрашова // Актуальные вопросы филологической науки XXI века: сборник статей IV Международной научной конференции молодых ученых, посвященной 80-летнему юбилею кафедры иностранных языков (7 февраля 2014 г.). — Екатеринбург: Издательство Уральского университета, 2014. — с. 195
16. Конюхова Л. Особливості структури новин інтернет-видань / Любов Конюхова // Інформація, комунікація, суспільство 2014: матеріали 3-ої Міжнародної наукової конференції ІКС-2014, 21–24 травня 2014 року,

- Україна, Львів, Славське / Національний університет «Львівська політехніка», Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Кафедра інформаційних систем і мереж. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – С. 130–131
17. Комиссаров В.Н. Теория Перевода (лингвистические аспекты). – М.: Издательство «Высшая Школа», 1990, ст. 60
18. Крысин Л.П. Этапы освоения иноязычного слова // Русский язык в школе. – 1991. – №2. С.74-78
19. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу Київ, Центр учбової літератури, 2009 - с.27
20. Маринова Е. В. Теория заимствования в основных понятиях и терминах: словарь-справочник. – М.: ФЛИНТА : Наука, 2013. – с.13
21. Медведєва Т. М. Вінницький кооперативний інститут, Україна ІНШОМОВНА ЛЕКСИКА У МАС-МЕДІЙНОМУ ПРОСТОРИ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.confcontact.com/2012_11_28/7_medvedeva.html
22. Михайлов. А. Д., П. А. Гринцер. Глава третья: Древняя яванская литература // Литературы Южной и Юго-восточной Азии// История Всемирной литературы в 9-и томах. Академия наук СССР, изд. «Наука», М. - ст. 85
23. Мірошніченко Ірина Григорівна Сучасні підходи до типології мас-медійного дискурсу [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/9998/1/Miroshnychenko.pdf>
24. Мороховський О. М. Деякі питання теорії запозичень // Мовознавство. – 1984. – № 1. – С. 19–25.
25. Найда А. М. Специфіка перекладу газетно-публіцистичного тексту. Дніпродзержинський державний технічний університет, Україна. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.confcontact.com/2015-nauka-v-informatsionnom-prostranstve/fl7_nayda.htm

- 26.Паранюк В. ПОНЯТТЯ МЕДІАТЕКСТУ В ЛІНГВІСТИЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ с. 35 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Zbirnyk-tez-2020-2021-Mediatekst-ostannij.pdf>
- 27.Полякова Т.М. Лексичні інновації іншомовного походження в сучасній російській мові (на матеріалі мови ЗМІ останнього десятиріччя ХХ – початку ХХІ ст.). – Рукопис - ст. 6.
- 28.Прабово Хімаван. Теоретична граматики індонезійської мови, підручник. Київ. Видавничий дім Дмитра Бураго. 2016. – с.50
29. Прасол О. М. ІСТОРІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯВИЩА ЗАПОЗИЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВОЗНАВСТВІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, 2014 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/42072/Downloads/2021-4049-1-SM.pdf>
30. Реформатский А. А. Введение в языковедение. – М.: Издательство «Аспект Пресе», 2003.
- 31.Селіванова О. Лінгвістична енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2011. – 844 с. 15.
- 32.Семчинський С. В. Загальне мовознавство Загальне мовознавство: Підруч. для студ. філол. ф-тів ун-тів / С. В. Семчинський. – Київ: Вища школа, 1988 – с. 283
- 33.Скорейко-Свірська І. П. До питання про класифікацію запозичень [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.twirpx.com/file/505045/>
- 34.Соколовська, С. Ф., Л.Б. Гречина. «Функціонально-стилістична домінанта перекладу публіцистичних текстів» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/1686/1/07ssfpt.pdf>
- 35.Тимофеева Г.Г. Английские заимствования в русском языке (фонетико-орфографическая ассимиляция): автореф. дисс. ... д-ра. филол. наук: 10.02.02. Санкт-Петербург, 1992. 30 с.

36. Українська мова: Енциклопедія / Редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко, М.П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. – 824 с
37. Українська публічна електронна бібліотека «Горох» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://goroh.pp.ua>
38. Шепель, Юрій Медіа-дискурс як засіб маніпулятивного впливу на читача [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/42072/Downloads/rgf,+Менеджер+журналу,+60.pdf>
39. Шликова, Д. Діана ШЛИКОВА, КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕКЛАДУ МЕДІА-ТЕКСТІВ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mku.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Zbirnyk-tez-2020-2021-Mediatekst-ostannij.pdf>
40. Alfiansyah M. R., Parwis F. Y. Penggunaan Unsur Serapan pada Teks Laporan Hasil Observasi Siswa Kelas X SMAN 5 Depok dan Implikasinya terhadap Pembelajaran Bahasa Indonesia [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/42072/Downloads/625-Article%20Text-1873-1-10-20221218.pdf>
41. Ali, Lukman. Bahasa dan Sastra. Penerbit Pusat Pembinaan dan Pengembangan Bahasa: Jakarta, 1975 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjTjPSB8v_AhXxiIsKHSZOB-I4ChAWegQIIBAB&url=http%3A%2F%2Fjournal.unira.ac.id%2Findex.php%2Fjurnal_komposisi%2Farticle%2Fdownload%2F373%2F316&usg=AOvVaw1T1_SbzwgTt9qyubnG2g9l
42. Baso, Sarah Mutia Mutmainnah PERUBAHAN MAKNA KATA SERAPAN BAHASA ARAB DALAM BAHASA INDONESIA DALAM ISTILAH KEAGAMAAN, 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.researchgate.net/profile/Sarah-Mb/publication/337730554_PERUBAHAN_MAKNA_KATA_SERAPAN_BAHASA_ARAB_DALAM_BAHASA_INDONESIA_DALAM_ISTILAH_K

[EAGAMAAN/links/5de72f564585159aa45f7623/PERUBAHAN-MAKNA-KATA-SERAPAN-BAHASA-ARAB-DALAM-BAHASA-INDONESIA-DALAM-ISTILAH-KEAGAMAAN.pdf](https://www.researchgate.net/publication/328111111/EAGAMAAN/links/5de72f564585159aa45f7623/PERUBAHAN-MAKNA-KATA-SERAPAN-BAHASA-ARAB-DALAM-BAHASA-INDONESIA-DALAM-ISTILAH-KEAGAMAAN.pdf)

43. Bell A, Garrett P. Approaches to media discourse. Oxford: Blackwell; 1998. 35.
44. Breed, Warren Analyzing News: Some Questions for Research [Elektronный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/107769905603300405?casa_to ken=I-05hn7zaA8AAAAA:4JjYI1dfMZ68AzwUEx5X6HPyENkvvy4SDVyOTwKr ssSge5gFOz0aYbF_SZI95Se1VvGXfpjib9a9
45. Cambridge Dictionary [Elektronный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/>
46. Chaer. A. Leksokologi dan Leksokografi Indonesia C.P., 2017. Jakarta: Rineka Cipta. Hl.13-15
47. Chaer, Abdul. 2011. Tata bahasa Praktis Bahasa Indonesia. Jakarta: Rineka Cipta. hl. 62
48. Cholsy, Hayatul KATA SERAPAN BAHASA PERANCIS SEBAGAI SEBUAH DISTINGSI, DALAM RANAH KULINER DAN MODE DI INDONESIA, 2016 [Elektronный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://jurnal.uns.ac.id/prosidingprasasti/article/view/1538/1428>
49. Firdaus, W. (2011). Morfofonemis Kata Serapan dalam Bidang Hukum Indonesia. *Lingua*, 6 (1), 69-80.
50. Ginting, Adelina Analisis menulis unsur serapan oleh mahasiswa PGSD Semester IV kelas II – hl. 27 [Elektronный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://jurnal.unimed.ac.id/2012/index.php/school/article/view/9820>
51. Handoyo Arab Saudi dan Ukraina Teken Kesepakatan Senilai US\$ 400 Juta [Elektronный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://internasional.kontan.co.id/news/arab-saudi-dan-ukraina-teken-kesepakatan-senilai-us-400-juta>

52. Haspelmath M., Tadmor U. Loanwords in the World's Languages: A Comparative Handbook, 2009 [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу:
https://books.google.cz/books?hl=uk&lr=&id=HnKeVbwTwyYC&oi=fnd&pg=PA55&dq=history+of+loanwords&ots=UWCSpWGKc&sig=UkLUCwoDB7gRaIaFqJcF3aiq2R8&redir_esc=y#v=onepage&q=history%20of%20loanwords&f=false
53. Herdyawan, Rangga, Pengembangan modul digital pembelajaran kata serapan bahasa Indonesia bagi mahasiswa pendidikan bahasa dan sastra Indonesia. Yogyakarta, USD. 2020. — hl. 28-29
54. Herniti, Ening: Serapan Bahasa Asing dalam Bahasa Indonesia [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://digilib.uin-suka.ac.id/id/eprint/39903/1/Serapan.pdf>
55. James Sneddon The Indonesian Language: its history and role in modern society UNSW PRESS, Australia 2003.
56. Jannah R. Herdah KATA SERAPAN BAHASA ARAB DALAM BAHASA INDONESIA: PENDEKATAN LEKSIKOGRAFI, 2022 [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <file:///C:/Users/42072/Downloads/2820-Article%20Text-5887-2-10-20220708.pdf>
57. Jones, Russell Loanwords in Indonesian and Malay, Jakarta, 2008 [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: https://books.google.cz/books?hl=uk&lr=&id=sXrxDQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR1&dq=Chinese+words+in+Indonesian&ots=1rH11Lq6hO&sig=Dc2bqL6iG01fHvIe2XtfiShBmxY&redir_esc=y#v=onepage&q=Chinese%20words%20in%20Indonesian&f=false
58. Junanah. (2010). Kata Serapan Bahasa Arab dalam Serat Centhini. Yogyakarta: Safiria Insania Press
59. Kamus Besar Bahasa Indonesia (KBBI) [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://kbbi.kemdikbud.go.id>

60. Koran Online Indonesia DEDIK [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://inet.detik.com>
61. Lestari, Titi Puji: PERILAKU SOSIAL MASYARAKAT INDONESIA AKIBAT KOSA KATA SERAPAN BAHASA ASING DALAM BIDANG TEKNOLOGI DAN KULINER / International Seminar «Language Maintenance and Shift» V, 2015. P. 400-403 [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://eprints.undip.ac.id/55590/1/Proceedings_LAMAS_5_2015_Edisi_Revisi_Titi_Puji_Lestari.pdf
62. Maiko J. Kata Serapan Bahasa Asing [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.scribd.com/document/355011617/Kata-Serapan-Bahasa-Asing>
63. Mardiansyah Diki Utang Membengkak, Risiko Gagal Bayar Mengintai Amerika Serikat [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://internasional.kontan.co.id/news/utang-membengkak-risiko-gagal-bayar-mengintai-amerika-serikat>
64. Nurdianasari N., Mardiyah N. N. Penggunaan Kata Serapan Istilah Asing dalam Teks Nonfiksi Buku Siswa Kelas VI Sekolah Dasar, 2022. [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjTjPSB8v_AhXxiIsKHSZOB-I4ChAWegQIhAB&url=https%3A%2F%2Ffojs.unm.ac.id%2FJIKAP%2Farticle%2Fdownload%2F33312%2F15827&usg=AOvVaw3rCWVob4tOf21EZYyhLLiO
65. Putri, Mega Link dan Cara Download Drama Korea The Heavenly Idol [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://lifestyle.kontan.co.id/news/link-dan-cara-download-drama-korea-the-heavenly-idol>
66. Pristiandaru, Danur Lambang Rangkuman Hari Ke-368 Serangan Rusia ke Ukraina: Serangan di Desa Yahidne Gagal, UE Janji Tekan Moskwa

- [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<https://www.kompas.com/global/read/2023/02/27/063100570/rangkuman-hari-ke-368-serangan-rusia-ke-ukraina-serangan-di-desa-yahidne>
67. Priyastuti, Maria Theresia PROSES ADAPTASI PENYERAPAN KOSAKATA BAHASA INGGRIS KE DALAM BAHASA INDONESIA: SEBUAH KAJIAN MORFOLOGI /International Seminar «Language Maintenance and Shift II» July 5-6, 2012 N. 479-480 [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
http://eprints.undip.ac.id/54211/1/Proceedings_International_Seminar_July_5-6_2012_no_score_-_Maria_Theresia_Priyastuti..pdf
68. ProfilBaru. [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
https://profilbaru.com/Daftar_kata_serapan_dari_bahasa_Jepang_dalam_bahasa_Indonesia
69. Rafie, Barratut Taqiyuah Soal Insiden Balon, Joe Biden: Kami Tidak Mencari Perang Dingin Baru dengan China [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<https://internasional.kontan.co.id/news/soal-insiden-balon-joe-biden-kami-tidak-mencari-perang-dingin-baru-dengan-china>
70. Schramm, Wilbur The Nature of News [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/107769904902600301?casa_token=zM5wVu_y7_QAAAAA:aFzk9quEo65fC6d6-Bn6oTdU-T2tbq8-TBKVY6CZBwlic9O7s_H1AVVuzh4KxGiJULOGj_rSpRIY
71. SENARAI KATA SERAPAN DALAM BAHASA INDONESIA [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<https://repositori.kemdikbud.go.id/3554/1/Senarai%20kata%20serapan%20dalam%20bahasa%20indonesia.pdf>
72. Siswanto, Dendi Sri Mulyani: Investor Jerman Apresiasi Kesuksesan Indonesia Atasi Pandemi [Elektronний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:
<https://nasional.kontan.co.id/news/sri-mulyani-investor-jerman-apresiasi-kesuksesan-indonesia-atasi-pandemi>

73. Sulistiowati, Tri. Wow! ini tipe dan harga sepeda lipat Element Ecosmo paling murah [Elektronний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://lifestyle.kontan.co.id/news/wow-ini-tipe-dan-harga-sepeda-lipat-element-ecosmo-paling-murah>
74. Surga, Adinda Perindu. Proses Penyerapan Bahasa Asing ke Dalam Bahasa Indonesia. 2015 [Elektronний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: https://pelitaku.sabda.org/proses_penyerapan_bahasa_asing_ke_dalam_bahasa_indonesia
75. Susetyo, Agus. Penggunaan kata dan istilah bahasa Inggris pada rubrik opini surat kabar KOMPAS [Elektronний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://jurnal.unmuhjember.ac.id/index.php/BB/article/view/69/49>
76. The World Loanword Database (WOLD) [Elektronний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://wold.clld.org>
77. Wang, Y. (1999). Loanwords or foreignisms? English Today, 15(04),55. [Elektronний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://sci-hub.se/https://doi.org/10.1017/S0266078400011287>
78. Wuriyanto A. F. KATA SERAPAN BAHASA SANSKERTA DALAM BAHASA INDONESIA, [Elektronний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://media.neliti.com/media/publications/264677-kata-serapan-bahasa-sanskerta-dalam-baha-7e091676.pdf>
79. Xu, Meilan KATA SERAPAN BAHASA SANSKERTA DAN BAHASA ARAB DALAM BAHASA INDONESIA, 2020 [Elektronний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://eprints.uny.ac.id/70584/1/tesis-meilan%20xu-18715259001.pdf>
80. Yazidi Akhmad DOMINASI BAHASA SANSKERTA DAN BAHASA ARAB DALAM KOSAKATA SERAPAN BAHASA INDONESIA (SANSKRIT AND ARABIC VOCABULARY DOMINATION IN INDONESIAN ABSORPTION) [Elektronний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad>

[=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjy_KzP8P -](#)

[AhUqmIsKHbhzDswQFnoECCwQAQ&url=https%3A%2F%2Fppjp.ulm.ac.i
d%2Fjournal%2Findex.php%2Fjbsp%2Farticle%2Fdownload%2F4555%2F3
977&usg=AOvVaw2Ou-F1N2OPnUFeLiz292yt](#)

81. Zahra M., Maslakhah S. ANALISIS KATA SERAPAN DARI BAHASA BELANDA KE DALAM BAHASA INDONESIA [Elektronний ресурс] –
Режим доступу до ресурсу:
<https://journal.student.uny.ac.id/index.php/bsi/article/view/16687/16137>